

Sijoittajatiedote

Käytössä 2.4.2024 alkaen.

Tämä asiakirja sisältää tietoja, joita asiakkaalle on annettava OP Varainhoito Oy:tä ("OP Varainhoito") velvoittavan sijoituspalveluita koskevan sääntelyn sekä viranomaismääräysten ja ohjeiden mukaan. Tarkemmat palvelu- tai tuotekohtaiset tiedot ilmoitetaan niitä koskevissa ehdoissa tai sopimuksessa. Tiedotteen tiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina ja sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Mikäli tämän asiakirjan ja palvelu- tai tuotekohtaisten ehtojen tai sopimuksen välillä on ristiriita, sopimus tai ehdot määräävät.

Muutokset ja päivitykset tähän asiakirjaan julkistetaan OP Ryhmän internet-sivuilla osoitteessa op.fi.

1 Tiedot palveluntarjoajasta

1.1 Perustiedot OP Varainhoidosta

OP Varainhoidolla on sijoituspalvelulain mukainen toimilupa, joka kattaa omaisuudenhoidon, sijoitusneuvonnan, toimeksiantojen välittämisen ja toteuttamisen sekä liikkeeseenlaskun järjestämisen. OP Varainhoito voi tarjota myös rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalveluja sekä tallelokeropalveluja, sijoituspalveluun liittyvää valuuttapalvelua, sijoitustutkimusten, rahoitusanalyysien sekä muiden vastaavien suositusten tuottamista ja levittämistä sekä harjoittaa muuta edellä mainittuihin palveluihin verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa.

OP Varainhoito toimii myös OP Henkivakuutus Oy:n (jäljempänä "OP Henkivakuutus") vakuutusasiamiehenä ja on merkitty vakuutusedustajarekisteriin, jonka tiedot voi tarkastaa Finanssivalvonnan verkkosivujen kautta. Vakuutusasiamiestoiminnassa OP Varainhoito tarjoaa vakuutuksia vakuutusyhtiön nimissä ja lukuun. OP Varainhoito ja OP Henkivakuutus kuuluvat samaan OP Ryhmään.

1.2 Valvova viranomainen

OP Varainhoidon toimintaa valvoo ja toimilupaviranomaisena toimii:

Finanssivalvonta
Snellmaninkatu 6, PL 103
00101 Helsinki
puhelinnumero 010 831 51

1.3 Yhteystiedot

OP Varainhoidon yhteystiedot löytyvät osoitteesta op.fi.

1.4 Asiointikielet

Suomi ja ruotsi, englanti tietyin rajoituksin.

1.5 Yhteydenpito

Asiakas voi antaa rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon suullisesti, kirjallisesti, sähköpostitse (tällöin toimeksiannon saapuminen omaisuudenhoitajalle varmistettava puhelimitse), kyseessä olevassa palvelussa vakiintuneesti käytetyllä tavalla tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

OP Varainhoidolla on oikeus lähettää palveluun liittyvää kirjallista tietoa asiakkaalle kirjeitse, OP:n digitaalisten palveluiden kautta, sähköpostitse (suojattuna sähköpostina), kyseessä olevassa palvelussa vakiintuneesti käytettävällä tavalla tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Asiakas tiedostaa, että sähköpostin, jos sellaista on sovittu käytettäväksi, käyttämiseen viestintävälineenä liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. OP Varainhoidolla on oikeus luottaa sähköpostin välityksellä saamaansa toimeksiannon aitouteen ja oikeellisuuteen sen jälkeen, kun toimeksianto on edellä mainitulla tavalla varmistettu puhelimitse.

1.6 Asiakkaan luokittelu

OP Varainhoito luokittelee asiakkaansa ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi tai ammattimaiseksi asiakkaaksi. Asiakkaalla on oikeus kirjallisesti pyytää asiakasluokittelun muuttamista. Jos asiakas on ammatinharjoittaja, ei asiakas kuulu sijoittajien korvausrahaston piiriin. Myöskään kaikki palveluntarjoajan tiedonanto- ja selonottovelvollisuutta koskevat menettelytavat eivät tule sovellettavaksi.

Asiakasluokittelu vaikuttaa siihen, kuinka laaja OP Varainhoidon tiedonanto- ja selonottovelvollisuus on suhteessa asiakkaalle tarjottavaan sijoituspalveluun tai rahoitusvälineeseen.

2 OP Varainhoidon tarjoamia sijoituspalveluita koskevat tiedot

OP Varainhoito tarjoaa varainhoitopalveluja instituutioille ja muille yhteisöille sekä varakkaille yksityishenkilöille. OP Varainhoito tarjoaa asiakkailleen rahoitusvälineitä koskevaa sijoitusneuvontaa (nk. konsultatiivinen varainhoito) ja omaisuudenhoitopalveluita (nk. täyden valtakirjan salkunhoito) sekä asiakkaan antamien sijoitusrahasto-osuuksien ja muiden rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä tai toteuttamista. Sijoituspalveluiden ohella OP Varainhoito voi tarjota myös sijoituspalveluiden oheispalveluita.

Kun OP Varainhoito tarjoaa asiakkaalle omaisuudenhoitopalvelua tai ei-riippumatonta sijoitusneuvontaa, pyytää se asiakkaalta tietoa asiakkaan taloudellisesta asemasta, mukaan lukien tappionsietokyvystä, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista mukaan lukien riskirajasta kulloinkin soveltuvan sääntelyn sekä viranomaisten tarkempien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Tietojen pyytäminen on tarpeellista soveltuvuusarvioinnin tekemiseksi asiakkaasta, sillä vasta asiakkaalta saamansa selvityksen perusteella OP Varainhoito voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palveluja.

Sijoitusneuvonnan kohteena olevat rahoitusvälineiden lajit on kuvattu Liitteessä 3, jossa on kuvattu rahoitusvälineiden ominaisuuksia ja niihin liittyviä riskejä.

OP Varainhoidon tarjoama sijoitusneuvonta on luonteeltaan ei-riippumatonta, koska sijoitusneuvonnan kohteena on pääasiallisesti OP Varainhoidon tai OP Varainhoitoon läheisessä suhteissa olevien yhtiöiden liikkeeseen laskemia rahoitusvälineitä kuten OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimia rahastoja ja OP Yrityspankki Oy:n liikkeeseen laskemia strukturoituja tuotteita. OP Varainhoidon rahastovalikoimaan kuuluu OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen lisäksi rahastoja useilta kansainvälisiltä yhteistyökumppaneilta, joiden rahastovalikoimasta löytyy rahastoja sekä instituutio- että wealth management -asiakkaiden tarpeisiin. Sijoitusneuvonta kattaa myös henkilökohtaisten suositusten antamisen koskien OP Varainhoidon tarjoamia OP Henkivakuutuksen vakuutustuotteita.

OP Varainhoito pyrkii siihen, että sijoitusneuvonnan tuotevalikoimassa on riittävä määrä tuotteita, jotka huomioivat ympäristöön, yhteiskuntaan ja työntekijöihin liittyviä asioita, ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyviä asioita eli kestävyystekijöitä, ja jotka vastaavat siten asiakkaan mahdollisesti määrittämiä kestävyysmieltymyksiä. OP Varainhoidon sijoitusneuvonnan tuotevalikoimassa on tuotteita, joissa a) tietty osuus kohdistuu sijoituskohteisiin, jotka on määritelty EU:n

taksonomialuokittelun mukaisesti ympäristön kannalta kestäviksi, b) tietty osuus kohdistuu sijoituskoh-teisiin, jotka ovat EU:n tiedonantoasetuksen mukaisesti kestäviä ja/tai c) jotka huomioivat pääasiallisia haitallisia kestävyysvaikutuksia.

Yksilöllisessä sijoitusvakuutuksessa ja Yksilöllisessä sijoitussopimuksessa käytettävissä olevista sijoitus-kohteista saat lisätietoa olemalla yhteydessä OP Varainhoitoon. Lisätietoa sijoitusvakuutuksissa käytet-tävissä olevista sijoituskohteista saat osoitteesta [op.fi/vakuutussaastamisen-kurssit](https://www.op.fi/vakuutussaastamisen-kurssit). Niiden sijoituskoh-teiden, jotka edistävät ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia taikka sijoituskohteiden, joiden tavoitteena on kestävien sijoitusten tekeminen (EU 2019/2088 artikkelit 8 ja 9), määräaikaikat-saukset löytyvät osoitteesta <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/tutustu-rahastojulkaisuihin> kohdasta Rahastojen vuosikertomukset ja muiden rahastoyhtiöiden osalta niiden verkkosivuilta.

Kestävyysriskien huomioinnista sijoitus- ja vakuutusneuvonnassa on kuvattu tarkemmin liitteessä 4.

3 OP Varainhoidon sijoitus- ja oheispalveluissa noudatettava eturistiriitapolitiikka

OP Varainhoito noudattaa sijoitus- ja oheispalveluissa eturistiriitapolitiikkaa, joka on kuvattu Liit-teessä 1.

4 Toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet

OP Varainhoito noudattaa toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevia toimintaperiaatteita (best execution), jotka on kuvattu Liitteessä 2.

5 Tiedot asiakasvarojen säilyttämisestä

5.1 Rahasto-osuudet

OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien rahastojen OP rahasto-osuudet säilytetään OP-Rahastoyhtiö Oy:n ylläpitämässä rahasto-osuusrekisterissä. Rahastojen varallisuus pidetään erillään rahastoyhtiön varalli-suudesta. Rahastojen varallisuutta ei voida käyttää rahastoyhtiön vastuiden kattamiseen. Kunkin rahas-ton varat säilytetään erillään muiden rahastojen, rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön varoista.

Ulkomaisten rahasto-osuuksien säilytys poikkeaa kotimaisista rahasto-osuuksista. Asiakkaiden rahasto-omistukset OP Varainhoidon ulkomaisten yhteistyökumppaneiden rahastoissa voidaan säilyttää kysei-sen rahaston, rahastoyhtiön tai muun omistustietojä ylläpitävän tahon ylläpitämässä rekisterissä siinä maassa, johon kyseinen rahasto on rekisteröity. Rahasto-osuudet säilytetään joko OP Varainhoidon nimissä yhteistilillä tai ulkopuolisen säilyttäjän nimissä OP Varainhoidon asiakkaiden lukuun (hallintare-kisteröinti). Asiakkaan ulkomaisten rahasto-osuuksien omistukset on kirjattu OP Varainhoidon ulkomai-siin rahastosäilytyksiin kunkin asiakkaan omaisuuteen kuuluvaksi. Ulkomaisiin rahasto-osuuksiin voi liittyä poliittisia, taloudellisia, juridisia, verotuksellisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jää-vät yksin asiakkaan vastattaviksi.

5.2 Muut rahoitusvälineet

Silloin kun asiakkaan kanssa on sovittu sijoituksista muihin rahoitusvälineisiin kuin sijoitusrahastoihin, OP Varainhoito avaa tarvittaessa asiakkaalle tämän nimissä ja tämän lukuun asiakkaan valtuutuksella rahoitusvälineiden säilyttämiseksi arvopaperisäilytyksen OP Säilytys Oy:n tai muuhun OP Ryhmään kuuluvaan palveluntarjoajaan (molemmat yhdessä "OP") ja tilin OP Ryhmään kuuluvassa luottolaitok-sessa, ellei toisin ole asiakkaan kanssa sovittu. Säilytyksestä sovitaan erillisessä sopimuksessa arvopa-pereiden säilyttämisestä. Tämän lisäksi asiakas sitoutuu noudattamaan kaupan selvitykseen liittyviä ehtoja.

OP voi säilyttää rahoitusvälineitä kolmannen osapuolen hallussa, jolloin asiakkaan rahoitusvälineet on erotettu OP:n ja säilyttäjän rahoitusvälineistä. OP:n vastuu on määritelty erillisen arvopapereiden säilyttämistä koskevan sopimuksen ehdoissa. OP:n asiakkaan rahoitusvälineisiin ja rahavaroihin kohdistuvat vakuus- ja kuittausoikeudet on määritelty arvopapereiden säilytystä koskevan sopimuksen ehdoissa sekä mahdollisessa erillisessä rahavaroja koskevassa sopimuksessa.

Silloin, kun asiakkaan kanssa on sovittu sijoituksista pörssijohdannaisiin, OP Varainhoito avaa tarvittaessa asiakkaalle tämän nimissä ja tämän lukuun asiakkaan valtuutuksella pörssijohdannaisia varten säilytyksen valitsemassaan yhteistyökumppanin säilytysyhteisössä.

5.2.1 Kotimaiset rahoitusvälineet

Asiakkaan kotimaisia arvo-osuusmuotoisia rahoitusvälineitä säilytetään omistajakohtaisilla arvo-osuustileillä asiakkaan nimissä.

5.2.2 Ulkomaiset rahoitusvälineet

Asiakkaan ulkomaisia rahoitusvälineitä voidaan säilyttää yhteistilillä, jolloin samalla tilillä on usean asiakkaan arvopapereita ja/tai etenkin joidenkin ulkomaisten arvopapereiden osalta myös OP Ryhmän tai sen valitseman alisäilyttäjän arvopapereita. Kun arvopapereita säilytetään yhteistilillä, asiakkaan oikeus tilillä olevaan omaisuuteen voi olla kappalemääräinen osuus oikeus yhteistilillä säilytettäviin, samaan lajiin tai luokkaan kuuluihin arvopapereihin tai oikeuksiin tai muu usein ulkomaiseen lainsäädäntöön perustuva yhteisomistusoikeus. Tällä voi olla vaikutusta mm. yhtiötapauksien jako-osuuksia määrittäessä sekä varojen erotteluun mahdollisessa konkurssitilanteessa tai muussa vastaavassa maksukyvyttömyystilanteessa sekä esim. kaupanselvityksen yhteydessä tapahtuneiden mahdollisten virhetilanteiden tai poikkeuksellisten markkinakäytäntöjen yhteydessä.

Ulkomaisia rahoitusvälineitä ei yleensä rekisteröidä asiakkaan nimiin, vaan ne rekisteröidään OP:n tai alisäilyttäjän asiakasvaratilleille. Mikäli tämä ei jollain markkinalla ole lainsäädännön tai markkinakäytännön mukaan mahdollista, rekisteröidään rahoitusvälineet OP:n tai alisäilyttäjän nimiin. Tällöin mahdollisessa konkurssitilanteessa tai muussa vastaavassa maksukyvyttömyystilanteessa asiakkaan arvopaperit eivät välttämättä ole eroteltavissa OP:n tai sen valitseman alisäilyttäjän varoista.

Asiakkaan ulkomaisia arvopapereita säilytetään OP Varainhoidon valitsemalla koti- tai yleensä ulkomaisen alisäilyttäjän hallussa tileillä, joihin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä. Kyseisiin arvopapereihin liittyvät asiakkaan oikeudet voivat siksi olla erilaiset kuin kotimaisiin arvopapereihin liittyvät oikeudet mm. kaupanselvityksen, tilikirjausten ja sijoittajansuojan ja muun lainsäädännön osalta. OP Varainhoito pitää asiakkaan ulkomaisista arvopapereista asiakaskohtaisia arvopaperitilejä. Arvopaperitileillä tarkoitetaan OP Varainhoidon ylläpitämää alakirjanpitoa siitä, miten alisäilyttäjän hallussa olevien arvopapereiden omistus jakautuu pankin asiakkaiden kesken.

Ulkomaisten rahoitusvälineiden tai rahavarojen säilyttäjällä voi olla kyseisiin rahoitusvälineisiin tai rahavaroihin kohdistuva vakuus- tai kuittausoikeus. Vakuus- tai kuittausoikeus kohdistuu tällöin kaikkiin tilillä oleviin rahoitusvälineisiin tai rahavaroihin. Yhteistilillä säilytettävien rahoitusvälineiden osalta asiakkaan rahoitusvälineet voivat olla vakuus- tai kuittausoikeuden kohteena myös muiden kuin asiakkaan velvoitteiden perusteella.

Asiakasvaroja säilyttävissä OP Ryhmän yhteisöissä on nimetty henkilö vastaamaan asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvien velvoitteiden noudattamisesta.

6 Rahoitusvälineet ja niihin liittyvät riskit

Rahoitusvälineiden ominaisuuksia ja niihin liittyviä riskejä on kuvattu Liitteessä 3. Liitteessä 4 on kuvattu tarkemmin kestävyysriskien huomiointia sijoitus- ja vakuutusneuvonnassa.

7 Puheluiden, keskusteluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen

OP Varainhoito on toimeksiantojen dokumentoimiseksi velvollinen tallentamaan asiakkaan kanssa käytävät puhelut ja pitämään kirjaa muista keskusteluista sekä tallentamaan sähköisen viestinnän. Tallen-

teita käytetään toimeksiantojen todentamiseen, mahdollisten väärinkäytösten havaitsemiseen, asiakas-palvelun kehittämiseen, riskienhallintaan ja mahdollisten riitatilanteiden selvittämiseen. Tallenteet tulee luovuttaa toimivaltaisille viranomaisille niiden pyynnöstä ja OP Varainhoito säilyttää tallenteet vähintään viiden vuoden ajan.

Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta.

8 Sijoittajien korvausrahasto

Sijoittajien korvausrahasto turvaa ei-ammattimaisten sijoittajien riidattomien ja erääntyneiden saamis-ten suorituksen silloin, kun sijoituspalveluyritys ei pysty muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi maksamaan sijoittajien saamia tietyn määräajan kuluessa. Sijoittajille maksetaan 90 prosenttia hänen saamisestaan kuitenkin enintään 20.000 euroa. Rahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten asiakas vastaa omien sijoituspäätöstensä seurauk-sista. Sijoittajien korvausrahaston suoja ei myöskään kata sijoitusrahastotoimintaa.

OP Ryhmän sijoitus- ja oheispalveluissa noudatettava eturistiriitapolitiikka

Käytössä 2.4.2024 alkaen.

OP Ryhmässä on vahvistettu periaatteet, joita OP Ryhmään kuuluvat sijoitus- tai oheispalveluita tarjoavat tai sijoitustuotteita valmistavat luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset noudattavat toiminnassaan eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi, välttämiseksi ja hallitsemiseksi. Eturistiriitatilanne on kyseessä esimerkiksi silloin, kun sijoitus- tai oheispalvelun tarjoajalla, tuotteen kehittäjällä tai jakelijalla, OP Ryhmän henkilökunnalla tai toisella asiakkaalla tai asiakasryhmällä voi olla tarjottuun palveluun, sijoitustoiminnan harjoittamiseen tai sijoitustuotteeseen tai niiden yhdistelmään, mukaan lukien asiakkaan kestävyysmieltymykset, liittyvä, asiakkaan edusta poikkeava etu tai intressi.

Eturistiriitatilanteiden identifiointi

OP Ryhmä on laaja finanssiryhmä, joka tarjoaa asiakkaille pankki-, sijoitus- ja vakuutuspalveluja ja johon kuuluvat luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset toimivat pääomamarkkinoilla useassa eri roolissa. Luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset voivat esimerkiksi käydä omaan tai asiakkaidensa lukuun arvopaperikauppaa, laskea omissa nimissään liikkeeseen rahoitusvälineitä ja myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta. Eri toimintojen samanaikainen harjoittaminen voi aiheuttaa sen, että asiakkaan etu ei ole aina yhtenevä sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, sen henkilökunnan tai sen muiden asiakkaiden omien etujen kanssa.

Eturistiriitatilanne voi olla esimerkiksi kyseessä, jos:

- a) OP Ryhmän johto- tai toimihenkilö tai johonkin OP Ryhmän yhteisöön määräysvallan kautta suoraan tai välillisesti sidoksissa oleva henkilö voi saada aiheetonta taloudellista etua tai välttää taloudellisen tappion asiakkaan kustannuksella;
- b) OP Ryhmän yhteisöllä, toiminnolla tai edellä kohdassa a) mainitulla henkilöllä on asiakkaalle tarjotun palvelun tai asiakkaan lukuun toteutetun liiketoimen tulokseen liittyvä, asiakkaan edusta poikkeava etu;
- c) OP Ryhmän yhteisöllä, toiminnolla tai edellä kohdassa a) mainitulla henkilöllä on taloudellinen tai muu intressi suosia jonkin asiakkaan etujen sijaan toisen asiakkaan tai asiakasryhmän etuja;
- d) OP Ryhmän yhteisö tai edellä kohdassa a) mainittu henkilö harjoittaa samaa liiketoimintaa kuin asiakas;
- e) OP Ryhmän yhteisö tai edellä kohdassa a) mainittu henkilö saa muulta kuin asiakkaalta tarjottuun palveluun liittyvän rahallisen tai ei-rahallisen kannustimen, joka ei ole kyseisestä palvelusta tavallisesti perittävä palkkio tai maksu;
- f) sama henkilö on päättävässä asemassa ryhmän eri yhteisöissä, joiden välillä on muodollinen eturistiriita;
- g) ryhmän yhteisön hallintohenkilöiden, johdon tai henkilöstön saamat henkilökohtaiset etuudet tai henkilökohtaiset suhteet voivat vaikuttaa liiketoimintapäätöksiin tai muihin ratkaisuihin; tai
- h) OP Ryhmän yhteisön ja sen johtoon, henkilöstöön tai hallintoon kuuluvan henkilön intressien välillä on ristiriitaa.

Eturistiriitatilanteiden välttäminen ja hallinta

OP Ryhmä on toteuttanut kaikki asianmukaiset toimenpiteet sen tarjoamien palvelujen, ml. sijoituspalvelujen tai oheispalvelujen tai niiden yhdistelmien tarjoamiseen liittyvien, asiakkaan etua mahdollisesti vahingoittavien eturistiriitojen määrittämiseksi, mukaan lukien asiakkaan kestävyysmieltymykset, sekä tunnistettujen eturistiriitojen hallitsemiseksi ja ehkäisemiseksi. Näitä periaatteita noudattaessa voidaan varmistua siitä, että eri toiminnoissa voidaan harjoittaa eri sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä toimintoja samanaikaisesti.

OP Ryhmän toiminnassa pyritään aina ensisijaisesti välttämään eturistiriitatilanteita. Jos eturistiriitatilanne ilmenee, noudatetaan eturistiriitaohjeen mukaisia menettelytapoja.

Lähtökohtana on, että OP Ryhmä sijoitus- tai oheispalveluita tarjotessaan kohtelee asiakkaitaan tasapuolisesti ja toimii hyvän tavan mukaisesti suosimatta asiakasta toisen asiakkaan edun kustannuksella. OP Ryhmän yhteisön on aina, myös eturistiriitatilanteissa, toimittava asiakkaan etujen mukaisesti, tarjottava tuotteita ja palveluita riippumattomasti ja objektiivisesti sekä pidettävä asiakasta koskevat tiedot salassa.

Mahdollisten eturistiriitojen syntymistä ehkäistään ja eturistiriitatilanteita hallitaan muun muassa sisäisellä ohjeistuksella ja koulutuksella, käyttämällä erillisiä tietojärjestelmiä, rajoittamalla käyttövaltuuksia, erottamalla toimitiloja ja noudattamalla myös organisaation sisällä salassapitoa koskevia säännöksiä. Tämän lisäksi eturistiriitatilanteita on ehkäisty siten, että toiminnot, joiden välillä voi olla eturistiriita, on erotettu organisatorisesti toisistaan ja tietojen vaihtoa näiden toimintojen välillä on rajoitettu.

Eturistiriitatilanteiden ehkäisemiseksi ja valvomiseksi OP Ryhmän vaikuttavassa asemassa toimivia johto- sekä toimihenkilöitä koskee näiden omaa ja lähipiirin kaupankäyntiä sääntelevä henkilökohtaisia liiketoimia koskeva ohjeistus. Toimenpiteet vaihtelevat sen mukaan mistä liiketoiminnasta tai palvelusta on kyse. Lisäksi OP Ryhmän ohjeistus sisältää muun muassa menettelytavat siitä, miten toimitaan tilanteissa, joissa liikesuhteen hoitoon liittyy lahjojen tarjoamista tai vastaanottamista. OP Ryhmässä työskentelevien henkilöiden on myös saatava työnantajan hyväksyntä OP Ryhmän ulkopuolisten yhteisöjen hallintoon kuulumiselle. Palkitsemisjärjestelmät rakennetaan siten, etteivät ne kannusta johto- ja toimihenkilöitä toimimaan asiakkaan etujen vastaisesti.

Eturistiriitatilanteiden havaitseminen ja ilmoittaminen

Edellä tarkoitettujen menettelytapojen ja periaatteiden noudattamista myös valvotaan OP Ryhmässä säännöllisesti. Mikäli OP Ryhmän johto- tai toimihenkilö havaitsee mahdollisen eturistiriitatilanteen, kyseinen tilanne kirjataan erillisen ohjeistuksen mukaisesti ja raportoidaan yhteisön johdolle.

Mikäli yllä mainituilla toimintatavoilla ei pystytä kohtuullisen luotettavasti varmistamaan, että asiakkaan etuihin kohdistuvilta riskeiltä vältetään, kyseisen OP Ryhmään kuuluvan yhteisön on annettava asiakkaalle tarkka kuvaus sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen aiheuttamista eturistiriidoista sekä riittävät tiedot tällaisen eturistiriitatilanteen luonteesta ja syistä sekä asiakkaaseen kohdistuvista riskeistä ja riskien lieventämiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Kyseiset tiedot on annettava ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun, jotta asiakas voi itsenäisesti harkita haluaako hän, että liiketoimi suoritetaan kerrotusta eturistiriitatilanteesta huolimatta. Tällöin on myös mahdollista, että kyseistä liiketoimea ei eturistiriitatilanteen välttämiseksi toteuteta. Ilmoitus asiakkaalle toimitetaan erillisellä lomakkeella.

Näitä OP Ryhmän eturistiriitatilanteiden hallitsemista koskevia periaatteita tarkistetaan vähintään vuosittain ja päivitetään tarvittaessa. Lisätietoja OP Ryhmän yhteisöjä koskevasta eturistiriitapolitiikasta tai asiakasta palvelevassa liiketoiminnossa noudatettavista eturistiriitatilanteita koskevista periaatteista antaa asiakasta palveleva yhteyshenkilö asiakkaan pyynnöstä.

Kannustimet OP Ryhmässä

OP Ryhmään kuuluva luottolaitos tai sijoituspalveluyritys voi sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä maksaa maksun tai palkkion kolmannelle osapuolelle tai saada maksun tai palkkion kolmannelta osapuolelta. OP Ryhmä käsittää tässä suhteessa kolmansiksi osapuoliksi toisiinsa nähden myös ryhmän eri jäsenet, kuten Osuuspankit ja OP Osuuskunnan eri tytäryhtiöt. Kyseiset maksut ja palkkiot ovat luonteeltaan kannustimia silloin, kun ne eivät ole palvelun tarjoamiseen liittyvä tavanomaisia maksuja, kuten kaupankäyntiin, säilytykseen tai selvitykseen liittyviä maksuja tai lainsäädäntöön perustuvia maksuja.

Kannustimena pidettävien erien perusteena on maksun vastaanottajan asema asiakaspalvelun tuottamisessa ja lisäpalveluiden tai korkeatasoisempien palveluiden tarjoamisessa asiakkaalle. OP Ryhmässä käytetään vain hyvän tavan mukaisia kannustimia, joiden tarkoituksena on asiakkaalle tarjottavan palvelun laadun parantaminen.

Esimerkiksi, OP Varainhoidon välittämiä kansainvälisiä rahastoja tai muita yhteissijoitusyritysten osuuksia hallinnoiva yhtiö tai sen edustaja voi maksaa palkkion OP Varainhoidolle rahastomerkinnän välittämisestä rahastoon. Palkkioiden suuruus voi perustua rahastomerkintöihin, lunastuksiin tai olemassa olevaan rahastokantaan.

OP-Rahastoyhtiö Oy voi maksaa OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien rahastojen merkintä- tai lunastuspaikkana toimivalle OP Ryhmän toimipaikalle tai yhtiölle palkkioita rahastomyyntin ja asiakkuuden hoidon perusteella. Palkkiot perustuvat rahastomerkinnöistä, lunastuksista tai hallinnoinnista perittäviin palkkioihin. Hallinnointiin perustuvat palkkiot ovat luonteeltaan jatkuvia kannustimia.

Emission järjestäjä ja/tai liikkeeseenlaskija voi maksaa OP Ryhmän toimipaikoille osakeantien ja joukko-velkakirjalainojen myynti- ja tai merkintäpaikkana toimimisesta palkkion. Palkkio voi olla merkintäkoh- tainen tai perustua välitettyyn kokonaismäärään.

OP Yrityspankki Oyj voi maksaa palkkion OP Ryhmän toimipaikoille osakkeiden liikkeeseenlaskuun ja strukturoitujen tuotteiden myyntiin ja liikkeeseenlaskuun liittyen.

OP-Henkivakuutus Oy voi maksaa asiamiehensä toimivalle OP Ryhmän toimipaikalle, kuten OP Va- rainhoidolle palkkiota vakuutusten tarjoamiseen liittyen.

OP Varainhoito voi maksaa osuuspankeille kannustimia omaisuudenhoitopalveluiden myyntiin, välitet- tyjen rahastojen tai asiakkuuden hoidon perusteella.

Palkkioiden vastaanottajat, kuten OP Varainhoito, tuottavat ja kustantavat palkkioiden avulla asiakkaille asiakkuuden hoitoon liittyviä asioita, lisäpalveluita ja korkeatasoisempia palveluita eri palvelukanavissa, muun muassa toimittaen ja hankkien raportointia, verkkopalveluita, konttori- ja puhelinpalveluita sekä muita asiakaspalveluita.

Täyden valtakirjan omaisuudenhoitoon liittyen yllä mainitun kaltaisia kannustimia ei kuitenkaan käytetä. Mikäli OP Varainhoidolle maksettaisiin kannustimia täyden valtakirjan omaisuudenhoitoon liittyen, väli- tetään ne tällöin edelleen asiakkaalle täysimääräisenä.

OP Ryhmässä maksetut tai vastaanotetut maksut ja palkkiot ovat sääntelyn sallimia kannustimia. Asi- akkaalle ja potentiaaliselle asiakkaalle toimitetaan tiedot kannustimeksi luokiteltavan maksun, palkkion tai muun edun luonteesta ja määräytymisperusteista hyvissä ajoin ennen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamista. Kyseisten maksujen, palkkioiden ja muiden etujen tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua mahdollistamalla esimerkiksi asiakkaalle tarjottavia lisäarvopalveluita tai parantamalla palvelun laatua osaamisen ja tuotetuntemukseen liittyvällä tuen avulla. Maksetut ja vas- taanotetut maksut ja palkkiot eivät lisäksi ole asiakkaan edun eikä OP Ryhmän velvoitteiden toimia re- hellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan etujen mukaisesti vastaisia.

Lisätietoja tuote- ja palvelukohtaisista kannustimista ja niiden määräytymisperusteista on saatavilla ky- seistä tuotetta tai palvelua koskevassa esitemateriaalissa. Tämän lisäksi OP Ryhmä raportoi asiakkaalle hänen sijoituspalveluihinsa liittyvien maksettujen etujen, palkkioiden ja muiden maksujen määrän.

OP Varainhoidon toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet (Best Execution)

Käytössä 23.1.2024 alkaen

1 Toimintaperiaatteiden tarkoitus

Nämä toimeksiantojen huolellista toteuttamista (Best Execution) koskevat periaatteet kuvaavat ne toimenpiteet, joita OP Varainhoito Oy ("OP Varainhoito") noudattaa toteuttaessaan tai välittäessään asiakkaidensa rahoitusvälineisiin liittyviä toimeksiantoja, mukaan lukien omaisuudenhoitopalveluun liittyvät toimeksiannot, ja joilla saavutetaan asiakkaille paras mahdollinen tulos rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU, sen kansallisesti voimaansaattavan sijoituspalvelulain 747/2012 sekä delegoidussa asetuksessa 2017/565 (yhdessä "MiFID II") edellyttämällä tavalla.

Näiden toimintaperiaatteiden soveltamisalaan kuuluvat rahoitusvälineet luetellaan toimintaperiaatteiden lopussa olevissa liitteissä.

2 Ohjeen soveltamisala

Näitä periaatteita sovelletaan asiakkaisiin, jotka ovat luokiteltu ei-ammattimaisiksi tai ammattimaisiksi asiakkaisiksi. Näitä periaatteita ei sovelleta asiakkaisiin, jotka ovat luokiteltu hyväksyttäväksi vastapuoliksi. Kaikkien asiakkaiden toimeksiantoja toteuttaessaan tai välittäessään OP Varainhoito toimii rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti.

3 Toimeksiannon toteutukseen liittyvät tekijät

3.1 Tekijät

OP Varainhoidon valitessa toimeksiannon toteutustavan, se ottaa seuraavat tekijät huomioon päätöksenteossa:

- (i) saatavilla oleva hinta niillä markkina- ja toteutuspaikoilla, joille OP Varainhoidolla on pääsy
- (ii) toimeksiannosta aiheutuvat kustannukset
- (iii) toimeksiannon toteuttamisen nopeus
- (iv) toimeksiannon toteutumisen ja toimituksen todennäköisyys huomioiden markkinalikviditeetti
- (v) toimeksiannon suuruus ja luonne
- (vi) muut mahdolliset tekijät, jotka vaikuttavat toimeksiannon toteutukseen.

3.2 Ei-ammattimaiset asiakkaat – kokonaissuoritus

Paras mahdollinen tulos määräytyy ei-ammattimaisen asiakkaan osalta kokonaissuorituksen perusteella. Kokonaissuoritus tarkoittaa rahoitusvälineen hintaa, asiakkaalle toimeksiannon toteuttamisesta aiheutuvia kuluja, toteuttamispaikan maksuja, määritys- ja toimitusmaksuja sekä kaikkia muita toimeksiannon toteuttamiseen osallistuvilla kolmansille osapuolilla suoritettavia maksuja.

3.3 Ammattimaiset asiakkaat – toimeksiannon toteutukseen liittyvien tekijöiden tärkeysjärjestys

OP Varainhoidon arvioidessa toteutukseen liittyvien tekijöiden tärkeysjärjestystä tehdäkseen päätöksen toimeksiannon toteuttamistavasta, se huomioi seuraavat tekijät:

- a) asiakkaan ominaispiirteet, asiakkaan luokittelu ei-ammattimaiseksi tai ammattimaiseksi mukaan luettuna;

- b) asiakastoimeksiannon ominaispiirteet ja tieto siitä, liittyykö toimeksiantoon arvopapereilla toteutettava rahoitustoimi;
- c) toimeksiannon kohteena olevien rahoitusvälineiden ominaispiirteet;
- d) niiden toteuttamispaikkojen ominaispiirteet, joihin toimeksianto voidaan ohjata.

Oletusarvoisesti OP Varainhoito pitää kaikissa rahoitusvälineluokissa hintaa ja kokonaiskustannusta kaikkein tärkeimpänä toteutukseen vaikuttavista tekijöistä. Paras hinta pyritään varmistamaan kilpailutamalla useita eri välittäjiä tai vastapuolia, mutta kaikissa rahoitusvälineissä se ei ole mahdollista. Joissakin tapauksissa kilpailutus ei ole välttämättä asiakkaan edun mukaista esimerkiksi toimeksiannon poikkeuksellinen koko, heikko likviditeetti ja erityiset markkinaolosuhteet huomioiden.

Pyrimme siis aina saavuttamaan asiakkaalle parhaan hinnan kokonaiskustannus huomioiden, mutta myös erityisesti epälikvideissä ja markkinan kokoon nähden isoissa toimeksiannoissa pyrimme myös minimoimaan kauppajemme markkinavaikutuksen.

Kaupankäyntipäätöksiä toteuttaessamme käytämme riittävää harkintaa, korostamme kaupan toteuttamishetkellä toteutukseen vaikuttavia asioita, asiakkaan antamia mahdollisia erityisehtoja tai ohjeita, otamme vallitsevan markkinatilanteen ja toimeksiannon tyypin ja arvopaperilajin huomioon.

Kaupan toteutumisen todennäköisyyteen vaikuttaa monet asiat ja arvioimme toimeksiannon toteuttamista erilaisten kriteerien avulla rahoitusvälineen tyyppi huomioiden. Käytämme ainakin seuraavia kriteereitä: kauppapaikan huomiointi (säännelty vai OTC), likviditeetti, toimeksiannon koko, markkinavaikutukset, asiakkaan erityisehdot, kaupan kokonaiskustannus sekä käytettävän välittäjän tai vastapuolen erityispiirteet.

Taulukkomuotoinen yhteenveto toteuttamiseen vaikuttavista tärkeimmistä tekijöistä löytyy tämän dokumentin lopusta.

4 Asiakkaan ohjeet

Jos asiakas antaa toimeksiantoon tai johonkin sen osaan liittyviä ohjeita, toimeksianto toteutetaan mahdollisimman tarkasti ohjeita noudattaen. Asiakkaan mahdollisesti antamat erityisohjeet saattavat kyseisten ohjeiden sisältämien tekijöiden osalta estää OP Varainhoitoa toteuttamasta toimenpiteitä, jotka se on suunnitellut ja ottanut osaksi toteuttamisperiaatteitaan voidakseen toteuttaa kyseiset toimeksiannot asiakkaan kannalta parhaan mahdollisen tuloksen takaavalla tavalla.

Jos asiakkaan antamat ohjeet koskevat vain toimeksiannon tiettyä osaa, OP Varainhoito pyrkii varmistamaan, että toimeksianto toteutetaan muilta osin näiden toimeksiantoperiaatteiden mukaisesti toimeksiannot asiakkaan kannalta parhaan mahdollisen tuloksen takaavalla tavalla.

5 Toimeksiannon toteutus

Toteuttaessaan asiakkaan toimeksiantoa OP Varainhoito valitsee toteutuspaikan, joka OP Varainhoidon käsityksen mukaan tarjoaa asiakkaan kannalta parhaan tuloksen. Mikäli OP Varainhoito välittää toimeksiannon kolmannen osapuolen toteutettavaksi, valitsee OP Varainhoito välittäjän, joka OP Varainhoidon käsityksen mukaan tarjoaa toteutuksessa asiakkaan kannalta parhaan tuloksen.

Toimeksianto tai osia siitä voidaan toteuttaa esimerkiksi suoraan joltain osapuolta tai toisen asiakkaan toimeksiantoa vastaan, jos OP Varainhoito tai sen käyttämä välittäjä arvioi sen olevan asiakkaan eduksi. Toimeksiannon toteuttaminen toteutuspaikan ulkopuolella edellyttää, että asiakas on antanut tähän OP Varainhoidolle nimenomaisen suostumuksensa.

Toteuttaessaan toimeksiantoja toteutuspaikkojen ulkopuolella OP Varainhoito ei kuitenkaan toimi asiakkaan vastapuolena eikä käy kauppaa omaan lukuunsa.

OP Varainhoito ja sen käyttämä välittäjä voi toteuttaa toimeksiantoja yhdistämällä asiakkaiden osto- ja myyntitoimeksiantoja. OP Varainhoito tai sen käyttämä välittäjä voi yhdistää toimeksiantoja myös kauppapaikkojen ulkopuolella, mikäli asiakas on nimenomaisesti suostunut siihen, tai tekemällä kaupan

kauppapaikan sääntöjen mukaisesti.

OP Varainhoito toteuttaa toimeksiannot nopeasti, tasapuolisesti ja tehokkaasti.

6 Toteutuspaikan valinta

Toteutuspaikat ovat säänneltyjä markkinoita, monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmiä (multilateral trading facilities, MTF), sisäisiä toteuttajia, markkinatakaajia ja likviditeetin tarjoajia. Silloin kun OP Varainhoito päättää toteuttaa asiakkaan toimeksiannon toteutuspaikalla, OP Varainhoito valitsee sellaisen toteutuspaikan, joka OP Varainhoidon käsityksen mukaan tarjoaa parhaat mahdollisuudet taata paras toteutus.

Toteutuspaikan sijaan toimeksiannot voidaan toteuttaa myös välittäjän avulla. Välittäjällä tarkoitetaan toista sijoituspalvelujen tarjoajaa, joka saa OP Varainhoidolta toimeksiannon ja päättää sen toteutustavasta tai valittu välittäjä huomioi OP Varainhoidon erityiset ohjeet toimeksiannolle. Silloin kun OP Varainhoito päättää toteuttaa asiakkaan toimeksiannon välittäjän välityksellä, OP Varainhoito valitsee sellaisen välittäjän, joka OP Varainhoidon käsityksen mukaan tarjoaa parhaan mahdollisen toteutuksen loppuasiakkaallemme.

Luettelo tärkeimmistä toteutuspaikoista ja välittäjistä on osoitteessa <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/toimeksiantojen-huolellinen-toteuttaminen>. Samalta sivulta löytyy tietoa tärkeimmistä toteutuspaikoista ja välittäjistä, joita OP Varainhoito käyttää kussakin rahoitusvälineluo-
kassa toteuttaessaan asiakkaiden toimeksiantoja.

7 Toimeksiantojen ja kauppojen yhdistäminen sekä toimiminen poikkeustilanteissa

Toimeksianto tai kauppa voidaan toteuttaa osissa käyttäen hyväksi yhtä tai useampaa kauppapaikkaa tai toteuttamistapaa. Toimeksianto tai kauppa voidaan yhdistää joko muilta asiakkailta saatuihin toimeksiantoihin, kaupankäynti-intresseihin tai OP Ryhmän omiin liiketoimiin. Yhdistäminen voi tapahtua ainoastaan silloin kun OP Varainhoito uskoo, että on epätodennäköistä, että yhdistämisestä kokonaisuutena olisi haittaa asiakkaalle ja asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu vaatii toimeksiantojen yhdistämistä. OP Varainhoito käyttää yhdistetyissä kaupoissa ns. pro rata -menetelmää eli osittain toteutuneissa toimeksiannoissa yksittäiset kaupat jaetaan asiakkaille niiden suhteellisen koon mukaan parhaalla mahdollisella tavalla. OP Varainhoito käyttää kauppojen jakamisessa laskennallista keskihintaa, jos toimeksianto toteutetaan useassa erässä esimerkiksi päivän aikana. Tämä tarkoittaa sitä, että yhdistäminen voi joissakin tapauksissa olla yksittäisen toimeksiannon tai asiakasintressin kannalta epäedullista.

Poikkeustilanteissa, kuten kauppapaikkojen tai kaupankäyntijärjestelmien häiriötilanteissa, tässä dokumentissa mainituista toimintaperiaatteista saatetaan poiketa, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

8 Parhaan toteutuksen toteutumisen seuranta

Toimeksiantojen huolellisen toteuttamisen toimintaperiaatteiden asianmukaisuutta arvioidaan ja seurataan säännöllisesti. Seurannalla pyritään parantamaan ja tehostamaan toteuttamisjärjestelyjä. Tällöin muun muassa arvioidaan käytettyjä kauppapaikkoja, välittäjiä ja muita vastapuolia, jotta saavutetaan asiakkaan kannalta paras mahdollinen toimeksiantojen toteutus.

Lisäksi säännöllisesti seurataan sitä, miten markkinat kehittyvät ja missä erilaisten rahoitusvälineiden kauppaa kulloinkin tehdään. Kauppaa tehdään vain niillä markkinapaikoilla ja niiden OTC-vastapuolten kanssa, joiden kautta paras hinta on saavutettavissa ottaen huomioon toimeksiannon koko ja rahoitusvälineen ominaisuudet. Mikäli kauppaa käydään OTC-kauppana siten, että kauppa syntyy asiakkaan ja jonkun OP Ryhmän yhteisön välille, seurataan säännöllisesti sitä, että kaupat asiakkaiden kanssa tehdään perusteltuun markkinatilannetta heijastavaan hintaan. Käytettyjä kaupankäyntiä koskevia menetelyjä ja toimeksiantojen toteuttamisen laatua arvioidaan säännöllisesti.

Toimeksiannon toteuttamisen laadun arvioinnin tapa riippuu rahoitusvälineen ominaisuuksista ja siitä, missä rahoitusvälineen kauppaa käydään. Eri markkinapaikoilla toteutettuja toimeksiantoja verrataan muihin eri markkinapaikoilla kulloinkin toteutuneisiin kauppoihin. OTC-vastapuolten kanssa tehtyjä

kauppoja verrataan muihin markkinoilta saataviin OTC-kauppoja koskeviin tietoihin, jos niitä on saatavilla. Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden laadun arviointitapoja arvioidaan myös säännöllisesti osana OP Ryhmän sisäistä valvontaa.

9 Raportointi

OP Varainhoito julkaisee vuosittain osoitteessa <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/toimeksiantojen-huolellinen-toteuttaminen> kunkin rahoitusvälineluokan osalta tiedot ei-ammattimaisten asiakkaiden ja ammattimaisten asiakkaiden toimeksiantojen viidestä kaupankäyntivolyymiltaan merkittävimmästä toteutuspaikasta ja käytetyimmistä välittäjistä.

Osana tätä raporttia OP Varainhoito julkaisee kunkin rahoitusvälineluokan osalta yhteenvedon analyysistä ja päätelmistä, jotka on tehty kaikkien edellisen vuoden aikana toteutettujen asiakastoimeksiantojen toteutuspaikkojen toteutuksen laatua koskevan valvonnan perusteella.

10 Muutokset periaatteisiin

Kaikki toimeksiantojen toteuttamista koskevien periaatteiden muutokset julkaistaan OP:n verkkosivuilla osoitteessa <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/toimeksiantojen-huolellinen-toteuttaminen>. OP Varainhoito ilmoittaa kaikille asiakkaille, joiden kanssa OP Varainhoidolla on voimassa oleva asiakassuhde, merkittävistä muutoksista toimeksiantojen toteuttamisjärjestelyihin tai tähän toimeksiantojen toteuttamista koskeviin periaatteisiin.

Liite 1. Yhteenvedo rahoitusvälinelajeittain, tärkeimmät toteutuspaikat ja tärkeimmät välittäjät on saatavissa osoitteessa <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/toimeksiantojen-huolellinen-toteuttaminen>.

Tietoa rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä riskeistä

Käytössä 2.4.2024 alkaen.

Tässä tiedotteessa on annettu yleinen kuvaus sijoituspalvelun kohteena olevista rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä olennaisista riskeistä siten kuin sijoituspalveluita koskevassa sääntelyssä edellytetään. Kuvaus ei ole miltei osin tyhjentävä eikä se sisällä kaikkia mahdollisia riskejä, joita kuvattuihin rahoitusvälineisiin liittyy. Rahoitusvälineen soveltuvuus tulee aina arvioida sijoittajakohtaisesti. Sijoittajan tulee perehtyä rahoitusvälineitä koskeviin ehtoihin, ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin ennen sijoituspäätöksen tekemistä, jotta sijoittaja voi ymmärtää rahoitusvälineisiin liittyvät riskit ja mahdolliset vaikutukset sijoittajan taloudelliseen asemaan. Sijoittajan tulee harkita huolellisesti rahoitusvälineen asianmukaisuus aiottuun käyttötarkoitukseen myös muuttuvissa olosuhteissa. Sijoittajan on huomiotava, että inflaation ollessa korkeampi kuin sijoituksen tuotto, voi sijoituksen reaalin tuotto jäädä negatiiviseksi, vaikka nimellistuotto olisikin positiivinen. Sijoittajan on myös hyvä huomioda, että joitakin rahoitusvälineitä ei voida käyttää vakuutena niiden panttausrajoitusten takia.

Lisäksi sijoittajan on hyvä huomioda, että luottolaitoksen vakavien taloudellisten vaikeuksien johdosta mahdollisesti aloitettavassa kriisinratkaisumenettelyssä kriisinratkaisuviranomaiset voivat puuttua myös luottolaitoksen joukkolainanhaltijoiden ja muiden velkojien sekä osakkeenomistajien oikeuksiin esimerkiksi joukkolainan arvonalentamisella tai muuntamisella omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi taikka osakkeiden mitätöimisellä.

Osakkeet

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääoman ehtoinen arvopaperi. Osakkeen arvo perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakkeeseen sijoittaminen oikeuttaa myös yhtiön maksamaan osinkoon ja siksi tarkasteluhetken markkina-arvoon vaikuttaa odotukset tulevaisuuden kassavirroista.

Osakkeet voivat olla kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä) tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Nämä pörssilistatut osakkeet ovat tyypillisesti erittäin likvidejä ja on mahdollista myydä varsin lyhyellä varoitusajalla myös äärimmäisessä markkinaympäristössä. Lisäksi osakkeet voivat olla kaupankäynnin kohteena säännellyn markkinan ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ulkopuolella, jolloin sijoituksen likviditeetti on heikko eikä sijoitusta tyypillisesti pysty myymään äärimmäisessä markkinaympäristössä. Siksi sijoitus-horisontin olisi syytä olla pitkä ja yli markkinasykliä kestävä.

Osakesijoitusten riskejä ovat osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvä riski (markkinariski) ja kaupankäynnin laajuuteen liittyvä riski (likviditeetti). Osakkeiden hinnanvaihteluun vaikuttaa sekä markkinoiden yleinen kehitys, että tiedot liikkeeseenlaskijan menestykseen vaikuttavista seikoista. Osakesijoituksiin sisältyy mahdollisuus menettää koko sijoitettu pääoma, jos liikkeeseenlaskija ajautuu konkurssiin. Riskiin vaikuttaa yleisesti myös mm. liikkeeseenlaskijan toimiala, lainsäädännön muutokset sekä mm. liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä ja omistuksen jakautuminen. Vieraan valuutan määräisten osakkeiden arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset. Kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittamista voidaan pitää muita osakesijoituksia riskipitoisempina, sillä näille markkinoille on tyypillistä vakiintumaton toimintaympäristö ja lainsäädäntö, poliittiset riskit, valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut, vastapuoliriskit sekä osakemarkkinoiden alhaisempi likviditeetti. Yksittäisen osakesijoituksen arvostusheilunnassa on hyvin paljon eroja.

Osakkeisiin rinnastetaan myös merkintä- ja optio-oikeudet, jotka oikeuttavat merkitsemään niitä liikkeeseenlaskeneen yhtiön osakkeita. Merkintä- tai optio-oikeuden hinta riippuu liikkeeseenlaskijan osakkeen hintakehityksestä sekä sen lisäksi optio-oikeuden toteutushinnasta, osakkeen volatiliiteetista, korkotasosta ja optio-oikeuden jäljellä olevasta juoksuaajasta. Merkintä- ja optio-oikeuksien volatiliiteetti on korkeampi kuin alla olevan osakkeen, johtuen pienemmästä sitoutuneesta pääomasta (ns. vipuvaikutus).

Rahamarkkinainstrumentit

Rahamarkkinainstrumentteihin luetaan valtion velkasitoumukset, sijoitustodistukset, yritystodistukset, kuntatodistukset ja ECP:t (Euro Commercial Paper).

Lyhyet rahamarkkinasijoitukset ovat pääsääntöisesti ns. nollakorkoisia todistuksia (diskonttopapereita), jonka haltijalle liikkeeseenlaskija maksaa todistukseen merkittynä eräpäivänä nimellisarvon. Sopimusten maturiteetti on tyypillisesti 1–12 kuukautta. Sijoitukseen liittyy olennaisesti liikkeeseenlaskijan luottoriski.

Nollakorkoisten rahamarkkinasijoitusten tuotto muodostuu hankintahinnan ja nimellisarvon (tai takaisinmyyntihinnan) erotuksena. Hankintahinta ja takaisinmyynnin hinta saadaan diskonttaamalla nimellisarvo ko. periodille noteerattavalla korkoprosentilla kaupan arvopäivästä eräpäivään. Sopimuksen voi tarvittaessa myydä jälkimarkkinoilla. Takaisinosto tapahtuu ostohetken markkinahintaan.

Rahamarkkinainstrumentteihin kuten muihinkin korkoinstrumentteihin liittyvä riski voidaan jakaa kahteen osaan. Toinen on korkotason vaihtelusta ja instrumentin maturiteetista johtuva riski (korkoriski), toinen liikkeeseenlaskijan / talletuksensaajan maksukykyyn liittyvä riski (luottoriski). Luottoriskin merkitys korostuu korkoinstrumenteissa, joissa liikkeeseenlaskijan luottoluokitus on alhainen. Hyvän luottolaadun rahamarkkinasijoitukset ovat helposti myytäviä instrumentteja kaikissa markkinaympäristöissä.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat ovat kassavirtapohjaisia instrumentteja, joiden arvo määritellään niiden kassavirtojen nykyarvojen kautta. Kiinteäkorkoisen joukkovelkakirjalainan kaikki kassavirrat tunnetaan, mutta vaihtuvakorkoisen joukkovelkakirjalainan kassavirrat riippuvat korkotason vaihteluista. Kassavirrat muodostuvat kuponkikoroista ja lainan pääoman takaisinmaksuista. Tällöin joukkovelkakirjalainan arvo määräytyy markkinoilla vallitsevan tuottovaatimuksen eli diskonttokoron mukaisesti.

Joukkovelkakirjalainan liikkeeseen laskijana voivat olla esim. valtio, kunta, yritys tai vakuutus- ja rahoituslaitos. Liikkeeseen laskettavien joukkovelkakirjalainojen tuoton määräytymisperusteet määritellään kunkin yksittäisen lainan ehdoissa. Tuoton määrään voivat vaikuttaa myös emissiokurssi ja mahdollisesti perittävä merkintäpalkkio.

Joukkovelkakirjalainaan tavallisesti liittyvät riskit ovat korkoriski ja luottoriski. Korkoriski tarkoittaa riskiä korkotason heilahtelusta. Korkotason nousu laskee joukkolainan myyntiarvoa jälkimarkkinoilla ja korkotason lasku puolestaan lisää arvoa. Joukkovelkakirjalainaan liittyy myös luottoriski eli riski siitä, ettei liikkeeseenlaskija kykene maksamaan korkoa tai pääomaa takaisin velkakirjaehtoien mukaisesti. Selvitysrisi merkitsee tappionvaaraa, joka syntyy osapuolten välille maksujen sekä toimitusten yhteydessä, mikäli vastapuoli ei kykene suoriutumaan velvoitteistaan. On mahdollista, ettei lainalle muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa. Mikäli sijoittaja haluaa myydä sijoituksensa ennen lainan eräpäivää, voi velkakirjan sen hetkinen markkinahinta olla sijoitettua pääomaa matalampi tai korkeampi. Sijoittajalla tai liikkeeseenlaskijalla voi lainakohtaisissa ehdoissa mainituin tavoin olla oikeus vaatia lainan ennaikaisesta takaisinmaksua. Ulkomaisiin joukkovelkakirjalainoihin voi liittyä myös valuuttakurssiriskiä. Mitä pidempi joukkolaina on kyseessä ja mitä heikompi on liikkeeseenlaskijan luottoluokitus, sitä herkempi jälkimarkkina-arvo on markkinaolosuhteiden muutoksille.

Indeksilaina tai muu strukturoitu laina on joukkovelkakirjalaina, jonka tuotto on yleensä osittain tai kokonaan sidottu ennalta määrätyn kohde-etuuden arvonkehitykseen. Strukturoituun lainaan voi liittyä liikkeeseenlaskijan sitoumus maksaa sijoittajalle eräpäivänä takaisin vähintään lainan nimellismäärä tai erikseen mainittu muu osuus lainan nimellismäärästä. Sitoumus on voimassa täysimääräisesti vain lainan eräpäivänä, ja siihen liittyy liikkeeseenlaskijan luottoriski. Sitoumus ei koske lainasta mahdollisesti maksettua ylikurssia tai merkintäpalkkiota. On lisäksi mahdollista, että liikkeeseenlaskija ei anna edellä mainittua sitoumusta. Strukturoituihin lainoihin liittyy myös riski kohde-etuuden arvon kehitymisestä laina-aikana. Mikäli sijoittaja myy lainan ennen eräpäivää, hän saattaa saada luovutusvoittoa tai kärsiä luovutustappiota.

Indeksilainan tai muun strukturoidun lainan markkina-arvoon laina-aikana vaikuttaa korkotaso sekä kohde-etuuden arvonmuutos. Kohde-etuus voi olla osake (ml. osakekori, osakeindeksi tai näistä muodostettu kori), hyödyke, valuuttakurssi (ml. kori, indeksi tai indeksikori) korko tai korkoero, inflaatio (ml. kuluttajahintaindeksi) luottoriski tai edellisten yhdistelmä. Kohde-etuuden arvo voi laina-aikana

nousta tai laskea. Kohde-etuuden arvonmuutokset vaikuttavat lainan markkina-arvoon kertoimella tai rajoittein, jotka määritetään lainaehdoissa. Indeks- ja strukturoituja lainoja on hyvin paljon erilaisilla lainaehdoilla ja siksi niiden riskitasot poikkeavat merkittävästi toisistaan.

Debentuurilaina on joukkovelkakirjalaina, joka on liikkeeseenlaskijan konkurssitilassa etuoikeudeltaan huonommassa asemassa kuin liikkeeseenlaskijan muut sitoumukset. Tavallista lainaa suuremman riskin ja huonomman likviditeetin vuoksi debentuurilainalle maksetaan yleisesti parempaa korkoa kuin muille joukkovelkakirjalainoille. Lainojen volatiliteetit ovat tyypillisesti selvästi seniorilainojen volatiliteetteja korkeammat. Riskillisimpien debentuurilainojen arvonheilunta on lähempänä osakkeiden kuin joukkolainojen tuoton vaihtelua.

Vaihtovelkakirjalaina on joukkovelkakirjalaina, jonka haltijalla on oikeus vaihtaa omistamansa velkakirjat liikkeeseenlaskijan osakkeisiin ennalta sovitulla vaihtosuhteella. Kuponkikorko on tavallisesti markkinoilla vallitsevaa liikkeeseenlaskijan luottoriskimarginaalia alhaisempi.

Optiolaina on joukkovelkakirjalaina, johon sisältyy oikeus ostaa lainan liikkeeseenlaskijayrityksen osakkeita tiettyinä aikana määrättyyn hintaan. Lainalla ja optiolla voidaan käydä jälkimarkkinoilla kauppaa erikseen. Vaihtovelkakirjalainan tavoin optiolainan kuponkikorko on alhaisempi kuin tavallisen joukkovelkakirjalainan, koska osa kuponkikorosta on käytetty osakeoption ostamiseen. Myös vaihtovelkakirjalainojen ja optiolainojen riskitasot ovat tyypillisesti selvästi hajautettua joukkolainasalkkua korkeammat.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia ovat optiot, termiinit, futuurit, vaihtosopimukset, näiden yhdistelmät ja/tai muut vastaavat sopimukset. Johdannaissopimukset voivat olla vakioituja tai vakioimattomia (OTC-johdannaiset). Johdannaissopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka arvo voi riippua sopimuksen kohde-etuuden arvon muutoksista, hintavaihtelusta eli volatiliteetista, korkotason vaihtelusta, sopimuksen erääntymisajasta tai muusta johdannaisen arvoon vaikuttavasta tekijästä.

Johdannaissopimuksen kohde-etuutena voi olla esim. osake, valuutta, korko, hyödyke, luottoriski, indeksi tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku. Johdannaissopimusten voimassaoloaika vaihtelee hyvin lyhyestä useisiin vuosiin. Johdannaissopimukseen liittyy alla olevan kohde-etuuden arvon muutoksesta aiheutuva markkinariski. Sopimuksen osapuolet ovat velvollisia suorittamaan sopimuksesta toteutuvat kassavirrat riippumatta markkinatilanteesta.

Yleisimmät johdannaissopimukset sekä niiden markkina-arvoon vaikuttavat tekijät:

Koronvaihtosopimus

Koronvaihtosopimuksen markkina-arvo on sopimuksen odotettujen korkovirtojen nykyarvo, joten sen arvoon vaikuttaa sopimuksen alla olevan korkokäyrän muoto. Koronvaihtosopimuksen markkinanoteraukset määräytyvät pankkien välisillä markkinoilla heijastellen tulevaisuuden korko-odotuksia. Koronvaihtosopimuksen markkina-arvon herkkyyks karkotason muutoksille on sitä suurempi, mitä suurempi pääoma ja pidempi sopimusaika on kyseessä. Korko-odotusten lasku / nousu laskee / nostaa sopimuksen arvoa kiinteän koron maksajalle ja päinvastoin.

Korko-optiot (korkoputki, swaptio, korkokatto ja -lattia)

Optiosta maksettavan preemion ja siten option markkina-arvoon vaikuttavia tekijöitä ovat markkinoiden korko-odotukset, sopimusaika, markkinoiden volatiliteetti sekä optiolle asetetut toteutustasot. Mitä korkeampi korkovolatiliteetti, sitä korkeampi on optioiden hinta, sillä korkea volatiliteetti nostaa sopimuksen todennäköisyyttä sen arvokkuudesta sopimusaikana. Mitä pidempi on jäljellä oleva sopimusaika, sitä enemmän sopimuksella on aika-arvoa. Sopimuksen aika-arvo laskee ajan mittaan ja on nolla sopimuksen erääntyessä.

Option ostajalla suurin mahdollinen tappio, joka aiheutuu markkinariskistä, on maksetun preemion suuruinen. Option asettajan riski on rajoittamaton, sillä option asettaja on velvollinen maksamaan sopimuksesta toteutuvat kassavirrat huolimatta markkinatilanteesta.

Valuuttatermiini

Valuuttatermiinisopimuksen hinta määräytyy kohde-etuuden spot-kurssin mukaan lisättynä sopimuksen voimassaoloajan mukaisella valuuttojen välisen korkoeron tuotolla. Valuuttatermiinin markkina-arvoon vaikuttavia tekijöitä ovat siten termiinisopimuksen voimassaoloaika, valuuttakurssin vaihtelun suuruus ja valuuttojen välisten korkoerojen kehitys. Valuuttatermiinin markkinanoteeraukset määräytyvät pankkien välisillä markkinoilla heijastellen tulevaisuuden korko-odotuksia. Valuuttatermiinisopimuksen markkina-arvon herkkyyks on sitä suurempi, mitä korkeampi pääoma on kyseessä. Valuuttojen välisen korkoeron herkkyyteen vaikuttaa lisäksi voimassaoloaika. Spot-kurssin heikentyminen/ vahvistuminen laskee / nostaa sopimuksen arvoa termiinisopimuksen ostajalle ja päinvastoin. Valuuttojen välisen korkoeron lasku / nousu laskee / nostaa sopimuksen arvoa termiinisopimuksen ostajalle ja päinvastoin.

Valuuttaoptiot (osto-, myyntioptio, knock-in, knock-out, reverse knock-in, reverse knock-out, digitaalinen optio)

Valuuttaoptiosopimuksen haltijalla (ostaja) on oikeus sovittuna aikana ostaa valuuttaoption asettajalta (myyjä) tai myydä tälle sopimuksessa sovitulla hinnalla sovittu määrä option kohde-etuuden valuuttaa. Optiosopimuksen ostaja maksaa myyjälle oikeudestaan vastikkeen eli preemion.

Valuuttaoptiosopimuksen preemio, eli markkina-arvo muodostuu option aika arvosta (option hinta vähennettynä perusarvolla), sekä option perusarvosta (tarkasteluhetken valuuttakurssin, eli spot-kurssin, ja toteutuskurssin erotus). Optiosta maksettavaan hintaan ja siten option markkina-arvoon vaikuttavia tekijöitä ovat option alla olevan valuuttakurssin tarkasteluhetken hinta (spot-kurssi), option alla olevan valuuttakurssin eli spotin odotettu vaihtelu (volatiliteetti), sopimusaika, valuuttojen välinen korkoero, sekä optiolle asetettu toteutuskurssi.

Mitä korkeampi valuuttavolatiliteetti, sitä korkeampi on optioiden hinta, sillä korkea volatiliteetti nostaa sopimuksen todennäköisyyttä sen arvokkuudesta sopimusaikana. Valuuttakurssin, eli spot-kurssin vahvistuminen nostaa (laskee) osto-option (myyntioption) hintaa ja päinvastoin. Valuuttojen välisen korkoeron nousu nostaa (laskee) osto-option (myyntioption) hintaa ja päinvastoin. Mitä pidempi on jäljellä oleva sopimusaika, sitä enemmän sopimuksella on aika-arvoa. Sopimuksen aika-arvo laskee ajan mittaan ja on nolla sopimuksen erääntyessä.

Option ostajalla suurin mahdollinen tappio, joka aiheutuu markkinariskistä, on maksetun preemion suuruinen. Option asettajan riski on rajoittamaton, sillä option asettaja on velvollinen maksamaan sopimuksesta toteutuvat kassavirrat huolimatta markkinatilanteesta.

Johdannaissopimuksista voidaan muodostaa yhdistelmiä.

Johdannaissopimuksen ehdot voivat olla sellaisia, että voitto- / tappiomahdollisuus voi kasvaa hyvin suureksi. Tappioriski voi tietyissä strategioissa muodostua rajattomaksi.

Kohde-etuuden arvon muutoksen eli markkinariskin lisäksi johdannaissopimusten arvoon ja sopijapuolten suoritusvelvollisuuksien määrään, ajoitukseen ja toteutukseen voivat vaikuttaa mm. lainsäädännön muutokset sekä vastapuolen maksukyvyttömyydestä johtuva suorituksen viivästymisen ja luottotappion riski.

Mikäli johdannaissopimus puretaan kesken sopimusajan, asiakasta hyvitetään tai veloitetaan sopimuksen markkina-arvon mukaisesti. Merkittävä muutos sopimuksen markkina-arvossa voi aiheuttaa asiakkaalle huomattavia tappioita, jos sopimus puretaan ennenaikaisesti.

Pitkiin sopimuksiin sovellettava ennenaikaisesta purkamisoikeutta koskeva erityisehto antaa myös pankille oikeuden purkaa sopimus ennenaikaisesti ennalta sovittuina päivinä. Pankki voi joutua käyttämään oikeuttaan purkaa sopimus break clause -lausekkeen ehtojen mukaisesti esimerkiksi seuraavista syistä: muutokset pankkien vakavaraisuussäätelyssä, johdannaismarkkinoissa tai asiakkaan luottoriskissä. Mikäli pankki käyttää break clause – lausekkeen mahdollistaman oikeuden ja sopimuksen markkina-arvossa on tapahtunut merkittäviä muutoksia, asiakkaalle voi aiheutua merkittäviä ennenaikaisia kassavirtavaikutuksia.

Johdannaissopimuksen tuottoon vaikuttavat myös muut sopimuksen ehdoissa mahdollisesti mainitut tekijät sekä mahdollisen vaadittavan vakuuden asettamiseen liittyvät kustannukset.

Johdannaissopimuksista voi tyypistä riippuen aiheutua asiakkaalle muita taloudellisia sitoumuksia tai velvoitteita kuin hankintakustannus, ja hankintaan voi liittyä vakuusvaatimus tai muita velvoitteita. Johdannaissopimuksen arvo voi muuttua nopeasti ja voimakkaasti, jolloin mahdollinen vakuusvaje voidaan joutua kattamaan lisävakuuksilla. Vakuus voidaan myös joutua realisoimaan. Vieraan valuutan määräisten johdannaisten arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset.

Warrantit

Warrantti on arvopaperistettu johdannainen, jolla on aina rajoitettu voimassaoloaika (kutsutaan myös juoksuaajaksi) ja jolla käydään osakkeiden tapaan kauppaa säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä). Tavallisimmat warranttityypit ovat osto- ja myyntiwarrant-ti. Ostowarrantti antaa oikeuden kohde-etuutena olevan hyödykkeen ostamiseen warranttiehdoissa sovittuun hintaan warrantin päättymispäivänä (tai amerikkalaisissa warranteissa sen voimassaoloaikana). Mikäli kohde-etuuden hinta ei ylitä tuolloin sovittua hintaa, raukeaa warrantti arvottomana. Myyntiwarrantti puolestaan antaa oikeuden myydä kohde-etuus sovittuun hintaan. Mikäli kohde-etuuden hinta jää sovittuun hinnan yläpuolelle, raukeaa myyntiwarrantti arvottomana. Kohde-etuus on yleensä osake tai indeksi, mutta se voi myös olla esimerkiksi mikä tahansa hyödyke tai valuutta.

Warrantin toteutushinta määrittää hinnan, jolla sijoittajalla on oikeus ostaa (ostowarrantti) tai myydä (myyntiwarrantti) kohde-etuus. Warrantin kerroin puolestaan osoittaa, kuinka monta warranttia tarvitaan kohde-etuuden ostamiseen tai myymiseen. Warrantin arvo muodostuu lunastushinnan ja osakkeiden arvon välisestä erotuksesta, josta vähennetään mahdolliset kulut. Jäljelle jäävä arvo jaetaan osakkeiden ostoon tarvittavien warranttien määrällä. Mikäli warrantilla on eräpäivänään arvoa, sijoittaja saa vastaavan summan joko rahana (nettoarvon tilitys) tai arvo-osuuksina (fyysinen toimitus). Yleisin tapa on, että warrantin asettaja (liikkeeseenlaskija) maksaa nettoarvon rahana. Tavallisia warrantteja (plain vanilla) on kahdenlaisia, eurooppalaisia warrantteja ja amerikkalaisia warrantteja. Eurooppalainen warrantti toteutetaan päättymispäivänä, kun taas amerikkalaisessa warrantissa sijoittaja voi vaatia toteutusta milloin tahansa voimassaoloaikana. Warrantit ovat pääasiassa eurooppalaisia warrantteja.

Warranttien arvonmuodostus on saman kaltainen kuin optioilla, hyvin monimutkainen ja moniulotteinen. Warrantin arvoon vaikuttaa muun muassa kohde-etuuden implisiittinen (odotettu) volatiliteetti, kohde-etuuden hinta, markkinakorko sekä juoksuaika. Warrantin juoksuaika määritellään liikkeeseenlaskun yhteydessä. Mitä pidempi on juoksuaika, sitä korkeampi arvo sekä osto- että myyntiwarrantteilla on. Kaikkien warranttien arvo vähenee hieman jokaisena päivänä, ts. warrantin arvo alenee hieman, vaikka kaikki muut muuttuvat hintaan vaikuttavat tekijät pysyisivät ennallaan. Suurin warrantin arvoon vaikuttava tekijä on kohde-etuuden oletettu tuleva volatiliteetti (implisiittinen volatiliteetti). Korkeampi volatiliteetti nostaa warrantin hintaa ja vastaavasti pienempi volatiliteetti laskee hintaa.

Turbowarrantit eroavat tavallisista warrantteista seuraavien tekijöiden osalta: i) niillä on usein suurempi vipuvaikutus kohde-etuuteen nähden ii) niiden hinnanmääritys poikkeaa plain vanilla – warrantteista (mm. implisiittistä volatiliteettia ei tarvitse huomioida) iii) niillä on ennalta määritetty knock-out-taso, jonka saavuttaminen eräännyttää turbowarrantin ennenaikaisesti. Suurempi vipuvaikutus ja ennalta määritetty knock-out-taso merkitsee sitä, että turbowarrantteissa riskit ovat vielä suurempia kuin normaaleissa plain vanilla -warrantteissa.

Turbowarranttien arvo perustuu lunastushinnan ja kohde-etuuden, useimmiten osakkeen, väliseen erotukseen. Koska turbowarrantin arvo määräytyy pelkästään reaaliarvon perusteella, ainoastaan ostoturbowarrantin lunastushinta voi olla osakekurssia matalampi.

Myyntiturbowarrantteissa tilanne on päinvastainen. Koska stoploss-raja on lunastushintaa korkeampi, turbowarrantti olisi arvoton osakekurssin ollessa lunastushintaa alhaisempi. Korkeamman lunastushinnan valitseminen ostoturbowarranttiin lisää vipuvaikutusta. Mitä korkeampi lunastushinta on, sitä matalampi on warrantin hinta. Koska kohde-etuuden arvon nousu yhdellä eurolla nostaa myös turbo-warrantin arvoa yhdellä eurolla, matalampi turbowarrantin hinta tarkoittaa suurempaa prosentuaalista tuottoa. Haittapuolena tässä on se, että stoploss-raja (knock-out-taso) on lähempänä turbowarrantin hintaa. Tällöin on olemassa suurempi riski sille, että rajataso saavutetaan ja turbowarrantin arvonkehitys keskeytyy.

Kohde-etuuden kurssiliikkeestä johtuvaa riskiä on turbowarrantteissa pyritty pienentämään knock-out-tason avulla. Knock-out-tason saavuttamisen ja turbowarrantin erääntymisen jälkeen määritellään selvityshinta. Jos knock-out-taso on sama kuin toteutushinta, tai jos selvityshinta on yhtä suuri tai pienempi kuin toteutushinta (ostoturbo) tai jos selvityshinta on yhtä suuri tai suurempi kuin toteutushinta (myyntiturbo), erääntyy turbowarrantti arvottomana.

Knock-out-taso voidaan nähdä myös riskinä, sillä kurssin hyvinkin lyhytaikainen heilahtus voi johtaa knock-out-tason saavuttamiseen ja turbowarrantin ennaikaiseen erääntymiseen. Tavallisen warrantin tapaan myös turbowarrantti saattaa erääntyä toteutuspäivänään arvottomana. Turbowarranttien voimassaoloajat ovat tavallisia warrantteja lyhyempiä.

Warranttien kaupankäynnissä keskeisessä osassa on warrantin liikkeeseenlaskijan antama markkinatakaus. Markkinatakauksessa liikkeeseenlaskija voi sitoutua antamaan warrantille osto- ja myyntinoteerauksen. Markkinatakauksen ehdot on kuvattu warranttia koskevassa esitteessä ja takauksen ehdot voivat vaihdella huomattavasti sekä liikkeeseenlaskija- että warranttikohteisesti. Markkinatakauksen alhainen määrä ja taso sekä erityisesti markkinatakauksen puute vaikuttavat tuotteen likviditeettiin. Warranttien rajallinen likviditeetti, erityisesti markkinoiden poikkeusoloissa voi vaikeuttaa warranttien myyntiä tai ostamista.

Warrantti voi eräpäivänään olla arvoton, ja silloin sijoittaja menettää koko sijoituksensa. Ostowarrantti erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa alhaisempi. Myyntiwarrantti puolestaan erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa korkeampi. Sijoittaja ei voi kuitenkaan menettää enempää kuin sijoittamansa pääoman.

Warranttien riskejä ovat markkina-, luotto- ja valuuttariski. Markkinariski liittyy kohde-etuuden hintakehitykseen, ja luottoriski liikkeeseenlaskijan takaisinmaksukykyyn. Valuuttariski tulee huomioida, jos kohde-etuus noteerataan muussa valuutassa kuin euroissa.

Aina ennen warranttiin liittyvän sijoituspäätöksen tekoa tulee tutustua tuotetta koskevaan esitteeseen ja ehtoihin sekä tuotteen toimintaperiaatteisiin, yksityiskohtiin (esim. knock-out taso) sekä riskeihin. Warranttia koskeva esite ja muut warranttia koskevat tarkemmat tiedot löytyvät niiden liikkeeseenlaskijoiden internetsivuilta.

Rahastot

Yllä kuvattuihin rahoitusvälineisiin ja niiden yhdistelmiin voidaan tehdä sijoituksia useimmiten suorien sijoitusten lisäksi myös rahastojen kautta. Rahaston omistavat siihen sijoittaneet sijoittajat osuuksiensa suhteessa.

Sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastoa hoitava vaihtoehtorahastojen hoitaja kerää yksityishenkilöiden ja yhteisöjen varoja yhteen ja sijoittaa ne useisiin eri sijoituskohteisiin. Sijoituskohteet ja rahaston varat yhdessä muodostavat rahaston.

Rahaston riskitaso riippuu pääasiallisesti rahaston sijoitusstrategiasta. Kunkin rahaston osalta keskeiset riskit koskien kyseistä rahastoa on kuvattu tarkemmin rahastoesitteessä ja avaintietoasiakirjassa. Sijoitettavien varojen hajauttaminen useampaan kuin yhteen toisistaan riippumattomaan sijoituskohteeseen pienentää rahaston kokonaisriskiä suhteessa yksittäiseen sijoituskohteeseen hajautushyötyjen ansiosta. Listattuihin osakkeisiin sijoittavien rahastojen vuotuinen volatiliiteetti on tyypillisesti noin 12–16 %-yksikköä. Hyvän luottolaadun lainoihin sijoittavien rahastojen volatiliiteetit 2,5–5 %-yksikköä sekä heikon luottolaadun lainoihin sijoittavien rahastojen volatiliiteetit 6–14 %-yksikköä. Vieraan valuutan määräisten rahastojen arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset. Muita sijoitusrahastojen keskeisiä riskejä ovat erilaiset markkinariskit, likviditeettiriskit, operatiiviset riskit, vastapuoliriski ja kestävyysriskit. Kutakin riskiä on kuvattu tarkemmin OP-Rahastojen rahastoesitteellä.

Rahastot eroavat toisistaan myös siten, että joidenkin tavoitteena on passiivinen indeksin seuraaminen (indeksirahastot), kun taas toiset pyrkivät aktiivisella sijoitusnäkömyksen otolla vertailuindeksiä korkeampaan tuottoon (aktiivirahastot).

Rahastot jaetaan sijoitusrahastoihin (UCITS, Undertakings for Collective Investment in Transferable

Securities) ja vaihtoehtorahastoihin (AIF-rahastot, Alternative Investment Fund). Sijoitusrahastoja ovat muun muassa osakerahastot, korkorahastot tai yhdistelmärahastot. Vaihtoehtorahastoja ovat muun muassa erikoissijoitusrahastot, pääomarahastot, kiinteistörahastot, hedge fund -rahastot, sekä ELTIF, EuSEF ja EuVECA -tyyppiset rahastot. Alla kuvataan tarkemmin erikseen sijoitusrahastoja ja vaihtoehtorahastoja.

Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastojen toimintaa säännellään tarkasti muun muassa varojen hajautuksen ja sijoituskohteiden osalta. Sijoitusrahaston säännöistä ilmenevät rahaston sijoitustoiminnan tavoitteet ja rajoitukset. Sijoituskohteen valinnan mukaan sijoitusrahastot voidaan jaotella osakerahastoihin, yhdistelmärahastoihin, pitkän koron rahastoihin, keskipitkän koron rahastoihin ja lyhyen koron rahastoihin. Sijoitusrahastot noudattavat sijoituspolitiikassaan riskin hajauttamista koskevia periaatteita.

Voitonjakoon perustuvan jaottelun mukaan sijoitusrahastot jaetaan kasvurahastoihin, joissa voitto kasvaa rahasto-osuuden arvoa sekä rahastoihin, jotka jakavat voittoa vuosittain. Samassa rahastossa voi olla sekä kasvu- että tuotto-osuuksia. Sijoitusrahasto sijoittaa rahasto-osuuksien myynnistä saamansa varat rahaston säännöissä ilmaistua sijoitusstrategiaa noudattaen.

Yksittäisen sijoitusrahaston ominaispiirteet ja riskit ilmenevät sijoitusrahaston avaintietoasiakirjasta. Ennen sijoitusrahastoon sijoittamista sijoittajan tulisi perehtyä avaintietoasiakirjan sisältöön, rahaston sääntöihin sekä hinnastoon ja rahastoesitteeseen tai vastaavaan ulkomaiseen dokumentaatioon.

Rahastoyhtiön on lunastettava rahasto-osuudet sijoittajalta vaadittaessa, mutta lunastusoikeutta voi olla rajoitettu rahaston säännöissä esimerkiksi poikkeuksellisten markkinatilanteiden varalta rahasto-osuudenomistajien edun vuoksi tai rahaston harjoittaman sijoituspolitiikan vuoksi.

Sijoitusrahaston varoista peritään sen toimintaan liittyvät kulut, kuten hallinnointi- ja säilytyspalkkiot, joiden suuruus vaihtelee rahastosta riippuen, ja ne yksilöidään avaintietoasiakirjassa.

Vaihtoehtorahastot

Vaihtoehtorahastoissa esimerkiksi hajautus ja sijoituskohteet voivat poiketa sijoitusrahastoja koskevista vaatimuksista ja täten niihin voi sisältyä enemmän riskiä kuin sijoitusrahastoihin. Mahdollisesta suuremmasta riskistä johtuen, jotkin vaihtoehtorahastot hyväksyvät sijoittajikseen vain tietyntyyppisiä sijoittajia, esimerkiksi vain ammattimaisia sijoittajia.

Vaihtoehtorahastot voivat olla joko avoimia tai suljettuja rahastoja. Erona avoimessa ja suljetussa rahastossa on, että avoimessa rahastossa sijoittaja voi päättää vapaasti, milloin hän tekee sijoituksen taikka lunastaa sen pois, kun taas suljetussa rahastossa sijoitusten tekemisen aikaa on rajoitettu ja sijoitus rahastoon tehdään tavallisesti tietyksi määräajaksi. Vaihtoehtorahastojen osuuksien lunastuksia voidaan rajoittaa, ja tyypillisiä rajoitteita ovat lunastusten rajoittaminen kuukausittaisiin tai neljännesvuosittaisiin lunastuksiin.

Vaihtoehtorahastoja eivät sido samat sijoitusmahdollisuuksien rajoitukset kuin perinteisiä sijoitusrahastoja. Näinpä vaihtoehtorahastoissa sijoitukset voidaan tehdä muihin sijoituskohteisiin osakkeiden ja korkojen sijaan, esimerkiksi kiinteistöihin, hyödykkeisiin, luottoihin tai muihin kohteisiin, joihin sijoitusrahastot eivät voi sijoittaa.

Yksittäisen vaihtoehtorahaston ominaispiirteet ja riskit ilmenevät vaihtoehtorahaston avaintietoasiakirjasta tai rahastoa koskevasta esitteestä. Ennen vaihtoehtorahastoon sijoittamista sijoittajan tulisi perehtyä avaintietoasiakirjan ja rahastoesitteen tai ulkomaalaisen rahaston vastaavan dokumentaation sisältöön, rahaston sääntöihin sekä hinnastoon.

Sijoitusrahastot ja vaihtoehtorahastot voidaan jakaa eri rahastotyyppihin sijoitusstrategian mukaan:

Korkorahastot sijoittavat varansa korkoinstrumentteihin, joiden tuotto-odotukset perustuvat korko-markkinoiden antamiin tuottomahdollisuuksiin. Sijoituskohteet voivat olla esimerkiksi valtion, muiden julkisyhteisöjen ja yritysten liikkeelle laskemia sitoumuksia. Lyhyen ja pitkän koron rahastot eroavat toisistaan erityisesti korkoriskin (ks. kohta ”sijoitusrahastojen keskeiset riskit”) osalta. Lyhyen koron rahastoissa korkoriski on lähtökohtaisesti hyvin alhainen ja pitkän koron rahastoissa taas useimmiten korkea tai jopa erittäin korkea. Sijoituskohteiden juoksuaika voi sen sijaan molemmissa korkorahastoluokissa olla useampia vuosia, tyypillisesti kuitenkin pitkän koron rahastoissa juoksuajat ovat yleensä pidempiä.

Osakerahastot sijoittavat varansa osakemarkkinoille ja ovat vaihtoehto suorille osakesijoituksille.

Yhdistelmärahastot sijoittavat varansa sekä korko- että osakemarkkinoille, jolloin salkunhoitaja voi markkinatilanteen mukaan muuttaa sijoitusten painopistettä osake- ja korkosijoitusten välillä rahaston sääntöjen puitteissa.

Rahastojen rahasto sijoittaa toisiin rahastoihin ja se on vaihtoehto useaan eri rahastoon sijoittamiselle. Rahaston kokonaiskustannustasoa arvioitaessa on huomioitava, että rahaston kustannukset voivat muodostua paitsi rahaston omista kustannuksista, myös sen alla olevien kohderahastojen palkkioista.

Indeksirahastot ovat passiivisia sijoitusrahastoja, jotka sijoittavat rahansa vertailuindeksiin mukaiseen osakekoriin. Indeksirahasto ei ota näkemystä osakevalintoihin, vaan ostaa osakkeita samalla painolla kuin ne ovat indeksissä. Indeksien painot ja siihen kuuluvat osakkeet tarkistetaan muutaman kerran vuodessa.

Erikoissijoitusrahastot ovat rahastoja, jotka voivat sijoittaa varansa laajasti erilaisiin tuotteisiin. Niiden sijoitustoiminta on osittain säännelty, sen sijaan laki vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista määrittelee, miten toiminta on järjestettävä ja mitä tietoja sen on annettava viranomaisille ja sijoittajille. Suomessa ei-ammattimaisille sijoittajille saa tarjota vaihtoehtorahastoja, jos rahaston hoitajalla on toimilupa sekä rahastosta on laadittu avaintietoasiakirja. Finanssivalvonta ei vahvista vaihtoehtorahastojen sääntöjä. Vaihtoehtorahastoja voivat olla esim. hedge-, kiinteistö-, pääoma-, hyödyke- tai infrastruktuurirahastot.

Pääomarahasto on yleensä suljettu rahasto, jolla on etukäteen määritelty toimikausi. Toimikauden puitteissa rahasto tekee sijoitukset ja irtautuu niistä. Rahastoon hyväksytään sijoittajia vain tiettyä ajanjaksona. Pääomarahaston osuuksista voi luopua rahaston toimikaudella vain myymällä ne toiselle sijoittajalle ja rahaston irtauduttua sijoituksistaan se puretaan. Pääomarahaston sijoituskohteet määritellään sen ehdoissa, mutta yleisimmin pääomarahastot sijoittavat listaamattomien yhtiöiden osakkeisiin.

ETF (Exchange Traded Fund) on säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä) kaupankäynnin kohteena oleva rahasto. ETF:illä voidaan käydä kauppaa säännellyllä markkinalla samalla tavoin kuin osakkeilla ja ETF:n pörssikurssi määräytyy kysynnän ja tarjonnan mukaan.

ETF-rakenteita on erilaisia, ja rakenteet vaihtelevat liikkeeseenlaskijakohtaisesti. ETF-rahasto voi olla sijoitusrahasto tai vaihtoehtorahasto ja kuten sijoitusrahastoilla ja vaihtoehtorahastoilla ETF-rahastojen sijoitusstrategia voi vaihdella. ETF-tuotteet ovat pääsääntöisesti passiivisia indeksirahastoja, jotka seuraavat kohdeindeksiä.

ETF-tuotteisiin liittyy muun muassa markkina-, luotto-, valuutta- ja vastapuoliriskiä. Tuotteiden riskitaso vaihtelee sijoitusstrategian ja sijoituskohteiden mukaan samaan tapaan kuin sijoitusrahastoilla. Markkinariski liittyy sijoituskohteiden hintakehitykseen, pääoma voi laskea tai sen voi teoriassa menettää kokonaan. Valuuttakurssiriski tulee huomioida sijoituskohteen valuutan sekä noteerausvaluutan suhteen. ETF-tuotteisiin voi liittyä myös asiakasvarojen säilytystä koskeva riski erityisesti silloin, kun ETF sijoittaa varansa kehittyville markkinoille ja arvopaperien säilytys hoidetaan alisäilytysjärjestelyillä kohdemaassa.

ETC

ETC:t (Exchange Traded Commodity) ovat arvopaperistettuja raaka-aineita, joilla voidaan käydä kauppaa säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä) samalla tavoin kuin osakkeilla. ETC:n kurssikehitys seuraa esim. kohde-etuutena olevan raaka-aineen tai raaka-ainekorin hintaa. Mikäli ETC on toteutettu raaka-ainejohdannaisilla, asiakkaan saamaan kokonaistuottoon vaikuttavat myös ns. rullausvoitot tai –tappiot. Rullauksella tarkoitetaan sitä toimenpidettä, kun ETC myy erääntyvää raaka-ainefutuuria ja ostaa myöhemmin erääntyvää tilalle.

ETC:n riskejä ovat muun muassa markkina-, luotto-, valuutta- ja vastapuoliriski. Markkinariski liittyy kohde-etuuden hintakehitykseen, pääoma voi laskea tai sen voi teoriassa menettää kokonaan, jos ETC:n kohde-etuutena olevan raaka-aineen tai raaka-ainekorin hinta laskee. Sijoitusstrategiasta riippuen hinnanmuutos voi tietyillä ETC:illä olla suurempi kuin kohde-etuuden hinnanmuutos. Luottoriski koskee liikkeeseenlaskijan takaisinmaksukykyä. Liikkeeseenlaskija pyrkii hallitsemaan tuotteisiin liittyvää vastapuoliriskiä erilaisilla vakuusvaateilla. Valuuttakurssiriski tulee huomioida kohde-etuuden valuutan sekä noteerausvaluutan suhteen.

Ns. short ETC:t ovat rakenteita, joiden kurssikehitys seuraa päivätasolla käänteisesti kohdemarkkinaa tai –etuutta.

Tuotto-osuus

Tuotto-osuus on osuuskuntalain mukainen sijoitus yksittäisen Osuuspankin omaan pääomaan, jolla ei ole etuoikeutta mahdollisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Se on tarkoitettu pitkäaikaiseksi sijoitukseksi, jonka tuotto muodostuu osuudelle maksettavasta korosta. Tuotto-osuuden korko ja sen maksaminen riippuvat Osuuspankin toiminnan tuloksellisuudesta.

Osuuspankille ei välttämättä synny sellaista ylijäämää, jota voitaisiin jakaa Tuotto-osuuksien omistajille. Tuotto-osuussijoituksella ei ole pääomaturvaa eikä sille ole asetettu vakuutta eikä Tuotto-osuuksien maksun turvaksi tai Osuuspankin puolesta ole annettu takausta tai takuuta. Tuotto-osuusmaksu palautetaan 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden, jos Osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamasta maksua. Huomioitavaa on, että irtisanomisen ajankohdasta riippuen osuudenomistaja saa palautuksen vasta 1–2 vuoden kuluttua irtisanomisesta.

Tuotto-osuudet eivät ole arvopapereita, eikä niistä anneta osuustodistusta tai muutakaan osuusosoikeuden osoittavaa arvopaperia.

Sijoitus tuotto-osuuteen ei ole talletus eikä sille ole luottolaitoslaissa tarkoitettua talletussuojaa eikä se kuulu minkään vakuus- tai suojarahaston tai korvausjärjestelmän piiriin. Näin tuotto-osuuteen sijoittavalla on riski Tuotto-osuuden koron ja sijoitetun pääoman menettämisestä. Riski voi realisoitua pankin vakavaraisuusaseman heikentymisen, kriisihallintoon asettamisen tai pankin maksukyvyttömyyden johdosta. Osuuspankeilla on oikeus kieltäytyä tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta Osuuspankin toiminnan aikana. Toisen OP ryhmään kuuluvan osuuspankin taloudelliset vaikeudet voivat vaikuttaa Osuuspankin taloudelliseen asemaan ja siten sen kykyyn maksaa Tuotto-osuudelle korkoa. Tuotto-osuuksille ei ole järjestetty jälkimarkkinaa eivätkä ne ole siirtokelpoisia muille kuin Osuuspankin jäsenille. Tuotto-osuudesta voi luopua esittämällä tuotto-osuuden irtisanomisvaatimuksen Osuuspankille.

Rahoituspalveluun liittyvät verot

Sijoittajan tulee kiinnittää huomiota siihen, että rahoitusvälineiden ostamiseen, omistukseen ja myymiseen liittyy veroseuraamuksia. Sijoittajan tulee huolehtia riittävien verotusta koskevien tietojen hankkimisesta jo ennen sijoituspäätösten tekoa. Sijoitusta harkitsevien tulisi kääntyä veroasiantuntijan puoleen saadakseen tietoja Suomen verolainsäädännön mukaisista tai muista veroseuraamuksista koskien rahoitusvälineiden ostamista, omistamista ja myymistä. Sijoittajan tulee huomioida, että rahoitusvälineen verokohtelu määräytyy asiakkaan yksilöllisten olosuhteiden mukaisesti ja se voi tulevaisuudessa muuttua.

Kaupankäynti rahoitusvälineillä

Rahoitusvälineitä koskeva kaupankäynti tapahtuu markkinapaikan sääntöjen mukaisesti. Rahoitusvälineiden markkinoita ei saa vääristää esimerkiksi antamalla rahoitusvälineestä harhaanjohtavaa osto- tai myyntitarjousta, käymällä näennäiskauppaa tai muulla vilpillisellä toimintatavalla. Näennäiskaupalla tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa henkilö käy kauppaa itsensä tai omistamansa yhtiön kanssa.

Määritelmiä

Kestävyyseriski

Kestävyyseriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella voi olla sijoituksen arvoon kielteinen vaikutus.

Korkoriski

Korkoriski tarkoittaa riskiä korkosijoituksen markkinahinnan vaihtelusta kun korko muuttuu. Laina-ajan lyhentymisen vähentää korkoriskiä. Myös markkinan arvio luottoriskin muuttumisesta vaikuttaa lainan korkoon.

Luottoriski

Riski siitä, ettei liikkeeseenlaskija kykene maksamaan korkoa tai pääomaa takaisin rahoitusvälineen liikkeeseenlaskun ehtojen mukaisesti.

Markkinariski

Markkinariski tarkoittaa riskiä markkinahinnan vaihtelusta. Markkinariskejä ovat korko-, valuutta-, osake- tai muu hintariski.

Osakeriski

Osakeriski tarkoittaa riskiä osakesijoituksen markkinahinnan vaihtelusta.

Selvityseriski

Kaupan toteutukseen liittyvä riski, eli sovittu kauppa ei toteudu joko siksi, ettei vastapuolella ole joko toimittava arvopaperia tai maksaa vaadittua kauppahintaa.

Valuuttariski

Valuuttariski tarkoittaa riskiä valuuttakurssien vaihtelusta.

Vastapuoliriski

Riski sitoumuksen vastapuolen kyvystä suoriutua velvoitteistaan. (Tämä voi koskea mm. johdannaissojimuksia, korkosijoituksia, strukturoituja sijoituksia ja valuuttakauppoja.)

Volatiliteetti

Vuotuisen tuoton keskipoikkeama pitkän aikavälin vuotuisesta tuotosta. Tuottojen heilunnan lisääntyminen nostaa volatiliteettia ja kertoo kasvaneesta epävarmuudesta.

Tietoa kestävyysriskien huomioinnista

Käytössä 2.4.2024 alkaen.

Kestävyysriskien huomiointi sijoituspäätöksenteossa

OP Ryhmään kuuluvat yhtiöt huomioivat kestävyysriskit sijoituspäätöksissään kussakin omaisuuslajissa kyseiselle omaisuuslajille parhaiten soveltuvalla tavalla. Kestävyysriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella voi olla sijoituksen arvoon kielteinen vaikutus. Toimintaprosessimme vastuullisuuden ja kestävyysriskien huomioinnissa on kuvattu tarkemmin Vastuullisen sijoittamisen periaatteissa, jotka ovat saatavilla Internet-sivuilla osoitteessa www.op.fi/vastuullisuus-sijoittamisessa.

Ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien asioiden (ESG) huomioiminen sijoitusanalyyseissä ja sijoituspäätöksenteossa tuo lisäinformaatiota perinteisen taloudellisen ja markkinadatan lisäksi. Olennaiset kestävyysriskit voivat vaikuttaa pitkällä aikavälillä sijoituskohteiden taloudelliseen menestykseen ja siten tuottoon. Toisaalta yritysten toiminta voi aiheuttaa ympäristölle ja yhteiskunnalle haitallisia vaikutuksia. Sijoittajan tulee huomioida sekä kestävyysriskejä, että haitallisia kestävyysvaikutuksia sijoituspäätöksiä tehdessään, ja seurata ja hallita näitä sijoitustoiminnassaan systemaattisesti. Vastuullisuusasioiden laajempi ymmärtäminen, ja yritysten kannustaminen entistä kestävämpään yritystoimintaan, edesauttavat pitkän aikavälin sijoitustavoitteiden toteutumista.

OP Ryhmä ei toistaiseksi suorita tarkkaa arviointia kestävyysriskien vaikutuksista niiden saataville asetettujen rahoitustuotteiden tuottoon. Yleisesti nähdään, että kestävyysriskien mahdollisten tuottovaikutusten suuruuteen vaikuttaa monta tekijää, kuten esimerkiksi sijoituksen aikahorisontti, maantieteellinen ja-kauma ja toimialajakauma.

Täyden valtakirjan omaisuudenhoitosalkuissa ei oteta huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia EU:n kriteerejä. Omaisuudenhoitosalkut voivat kuitenkin sisältää yksittäisiä rahoitustuotteita tai sijoituksia, joissa saatetaan ottaa huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevat EU:n kriteerit. OP Ryhmän ulkopuolisten rahoitustuotteiden osalta, kukin finanssimarkkinatoimija vastaa omalta osaltaan kestävyysriskien huomioimisesta omien toimintaperiaatteidensa mukaisesti sekä EU:n kriteerien mukaisesta luokittelusta.

Kestävyysriskejä, sekä haitallisia kestävyysvaikutuksia huomioidaan ja hallitaan muun muassa seuraavilla tavoilla:

- Poissulkeminen: Rahastot poissulkevat aktiivisista suorista sijoituksistaan kiistanalaisten aseiden valmistajia, tupakan tuottajia, lämpöhiiltä tuottavia kaivosyhtiöitä, lämpöhiiltä käyttäviä sähköyhtiöitä, sekä kansainvälisiä normeja rikkoneita yhtiöitä, joihin vaikuttaminen on ollut tuloksetonta. Poissulkulista on julkinen, ja se on saatavilla Internet-sivuilla osoitteessa www.op.fi/vastuullisuus-sijoittamisessa.
- Yhtiökokoukset: OP-Rahastoyhtiö Oy, OP Varainhoito Oy ja OP-Henkivakuutus Oy osallistuvat kotimaisiin ja ulkomaisiin yhtiökokouksiin vastuullisuusnäkökulmia huomioivien omistajaohjauksen periaatteidensa mukaisesti. Yhtiökokousäänestäminen koskee vain tiettyjä OP-Rahastoyhtiön hallinnoimia rahastoja. Laajempaa yhtiökokouspalvelua ei lähtökohtaisesti tarjota muille omaisuudenhoitoasiakkaille.
- Kansainväliset normirikkomukset: Kansainväliset normit, kuten YK:n Global Compact, määrittelevät minimitasen vastuulliselle liiketoiminnalle. OP Varainhoito vaikuttaa yhteistyössä alan johtavan, yhtiövaikuttamiseen erikoistuneen palveluntarjoajan kautta suoria osake- ja korkosijoituksia tekevissä OP-rahastoissa yhtiöihin, joiden nähdään rikkoneen kansainvälisiä normeja. Tavoitteena on, että normeja rikkoneet yhtiöt muuttavat toimintaansa ja alkavat noudattaa kansainvälisiä normeja toiminnassaan.
- Ulkopuoliset varainhoitajat: OP on asettanut uusille ulkopuolisille varainhoitajille minimikriteerit, jotka niiden tulee täyttää ESG-asioissa. Lisäksi ulkoisten varainhoitajien vuosittainen seuranta selvittää, kuinka varainhoitajat huomioivat kestävyysriskejä sijoitustoiminnassaan.

- ESG-tiedon hyödyntäminen sijoituskohteiden analyysissä: Salkunhoitajilla on käytössään ESG-tutkimusta, eli tietoa ja analyysia siitä, minkälaisia ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyviä riskejä yhtiöillä ja toimialoilla on, ja kuinka nämä yhtiöt hallitsevat näitä riskejä. Tietoa hyödynnetään kussakin omaisuusluokassa ja rahastotuotteessa sille parhaiten soveltuvalla tavalla. Esimerkiksi tietyissä rahastoissa painotetaan yhtiöitä, jotka ovat saaneet paremman ESG-arvioinnin, ja suljetaan pois heikoimman ESG-arvioinnin omaavat yhtiöt.

Kestävyysriskien huomiointi sijoitus- ja vakuutusneuvonnassa

Osuuspankit ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj

Integroimme kestävyysriskit sijoitus- ja vakuutusneuvontaamme ottamalla huomioon asiakkaiden kestävyysmielitykset ja kertomalla asiakkaille yllä kuvatuista kestävyysriskeistä.

OP Ryhmän yhtiöiden hoitamat rahastot, täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimukset ja sijoituskorit

Osuuspankit antavat sijoitusneuvontaa OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimista tai hoitamista rahastoista, täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimuksista sekä vakuutusneuvontaa OP-Henkivakuutus Oy:n vakuutus tuotteista ja vakuutus tuotteisiin liitettävistä sijoituskohteista. Joko OP Varainhoito Oy tai OP Kiinteistösijoitus Oy toimii useimmiten näiden rahastomuotoisten tuotteiden, omaisuudenhoitomandaattien tai sijoituskorien salkunhoitajana ja kyseisten tuotteiden sijoituspäätöksenteossa kestävyysriskit huomioidaan yllä kuvatulla tavalla.

Muiden rahastoyhtiöiden hoitamat rahastot

Kunkin rahaston salkunhoitaja vastaa omalta osaltaan kestävyysriskien huomioimisesta omien toimintaperiaatteidensa mukaisesti.

Sääntelyn mukaan sijoitusrahastojen osalta tarkemmat tiedot ESG-ominaisuuksista ovat rahastoesitteessä.

OP Varainhoito Oy

Integroimme kestävyysriskit sijoitus- ja vakuutusneuvontaamme ottamalla huomioon asiakkaiden kestävyysmielitykset ja kertomalla asiakkaille yllä kuvatuista kestävyysriskeistä. Valitessamme tuotteita jake luun otamme huomioon kestävä kehityksen tekijät ja riskit yhdessä taloudellisten tekijöiden kanssa.

OP Ryhmän yhtiöiden hoitamat rahastot, täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimukset ja sijoituskorit

OP Varainhoito antaa sijoitusneuvontaa OP-Rahastoyhtiö Oy:n ja OP Kiinteistösijoitus Oy:n hallinnoimista tai hoitamista rahastoista, vakuutusneuvontaa OP-Henkivakuutus Oy:n vakuutus tuotteista ja vakuutus tuotteisiin liitettävistä sijoituskohteista sekä OP Varainhoito Oy:n omista tuotteista ja palveluista, mukaan lukien täyden valtakirjan omaisuudenhoitopalvelu. OP Varainhoito Oy tai OP Kiinteistösijoitus Oy toimii useimmiten näiden rahastomuotoisten tuotteiden, omaisuudenhoitomandaattien tai sijoituskorien salkunhoitajana ja kyseisten tuotteiden sijoituspäätöksenteossa kestävyysriskit huomioidaan yllä kuvatulla tavalla.

Muiden rahastoyhtiöiden hoitamat rahastot

Kunkin rahaston salkunhoitaja vastaa omalta osaltaan kestävyysriskien huomioimisesta omien toimintaperiaatteidensa mukaisesti.

Sääntelyn mukaan sijoitusrahastojen osalta tarkemmat tiedot ESG-ominaisuuksista ovat rahastoesitteessä.

OP-Henkivakuutus Oy

OP Ryhmän yhtiöiden hoitamat rahastot, täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimukset ja sijoituskorit

OP Henkivakuutus Oy:n tuotteita tarjoavat asiamiehinä toimivat Osuuspankit, OP Vähittäisasiakkaat Oyj ja OP Varainhoito Oy. Asiamiehet antavat vakuutusneuvontaa OP-Henkivakuutus Oy:n vakuutus tuotteista ja niihin liitettävistä sijoituskohteista, jotka voivat olla mm. OP-Rahastoyhtiö Oy:n tai OP Kiinteistösijoitus Oy:n hallinnoimia tai hoitamia rahastoja, OP Varainhoito Oy:n hoitamia sijoituskoreja tai OP Yrityspankki

Oyj:n liikkeeseen laskemia strukturoituja tuotteita. Näiden tuotteiden sijoituspäätöksenteossa kestävyysriskit huomioidaan yllä kuvatulla tavalla.

Muiden rahastoyhtiöiden hoitamat rahastot

Kunkin rahaston salkunhoitaja vastaa omalta osaltaan kestävyysriskien huomioimisesta omien toimintaperiaatteidensa mukaisesti.

Sääntelyn mukaan sijoitusrahastojen osalta tarkemmat tiedot ESG-ominaisuuksista ovat rahastoesitteessä.

Kestävyysriskien huomiointi täyden valtakirjan omaisuudenhoidossa

OP Varainhoidon hoitamat täyden valtakirjan salkut

OP Ryhmän osuuspankkien tai OP Varainhoidon tarjoamiin täyden valtakirjan omaisuudenhoidon salkuihin sisältyvissä sijoituksissa ei oteta tällä hetkellä huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia EU:n kriteerejä, ellei näin nimenomaisesti ole todettu täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimuksessa tai sopimuskohtaisissa ennakkotiedoissa. Sijoituspäätöksissä otetaan huomioon kestävyysriskit alla kuvatusti.

Täyden valtakirjan omaisuudenhoidossa asiakkaan salkkuun valitaan asiakkaan riskitason huomioivia ratkaisuja. Vastuullisuus, ja täten kestävyysriskit, on huomioitu salkkuun tulevien ratkaisujen osalta kuitenkin ratkaisulle parhaiten soveltuvalla tavalla.

- Suorat aktiiviset sijoitukset seuraavat OP Varainhoidon poissulkulistaa, ja yhtiöt läpivalaistaan kansainvälisten normirikkomusten osalta. Lisätietoja on OP Varainhoidon Vastuullisen sijoittamisen periaatteissa, jotka ovat saatavilla Internet-sivuilla osoitteessa www.op.fi/vastuullisuus-sijoittamisessa.
- Indeks- ja ETF-sijoituksissa vastuullisuus huomioidaan pääasiassa liikkeeseenlaskijan vastuullisuuden kautta.

Pääasiallisten haitallisten kestävyysvaikutusten huomioiminen täyden valtakirjan omaisuudenhoidon tuotteissa

Täyden valtakirjan omaisuudenhoidossa pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin huomioidaan silloin, kun sijoituskohteena on OP Ryhmän yhtiöiden hoitamat rahastot, joissa huomioidaan pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin. Muiden sijoituskohteiden osalta haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin ei voida ottaa huomioon, koska sijoituskohteista ei ole tällä hetkellä saatavissa riittävästi näitä koskevia tietoja.

Tiedot sijoituskohteiden pääasiallisista haitallisista vaikutuksista kestävyystekijöihin löytyvät sijoituskohteiden tiedoista, kuten rahastojen osalta rahastoesitteen kestävyystiedoista. Tiedot tehtyjen toimenpiteiden toteutumisesta ovat saatavilla myös sijoituskohteiden määräaikaikatsauslomakkeista, jotka löytyvät OP-Rahastojen vuosikertomuksen määräaikaikatsauksista ja muiden rahastoyhtiöiden osalta niiden verkkosivuilta, vuodesta 2023 lähtien.

Pääasiallisten haitallisten kestävyysvaikutusten huomioiminen vakuutuksessa

Vakuutuksessa pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin huomioidaan sijoituskohteissa, kun sijoituskohteena on OP ryhmän yhtiöiden hoitamia rahastoja ja sijoituskoreja, joissa huomioidaan pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin. Muiden sijoituskohteiden osalta pääasiallisia

haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin ei voida ottaa huomioon, koska sijoituskohteista ei ole tällä hetkellä saatavissa riittävästi näitä koskevia tietoja.

Tiedot sijoituskohteiden pääasiallisista haitallisista vaikutuksista kestävyystekijöihin löytyvät sijoituskohteiden tiedoista, kuten rahastojen osalta rahastoesitteen kestävyystiedoista. Tietoa on saatavilla myös sijoituskohteiden määräaikauskatsauslomakkeista, jotka löytyvät OP-rahastojen vuosikertomuksen määräaikauskatsauksista. Sijoituskorien ja muiden rahastoyhtiöiden rahastojen osalta kestävyystiedot ja niiden määräaikauskatsauslomakkeet löytyvät vastuullisuus-vakuutussaastamisesta sivulta.